

Montrose en Amelia : tooneelspel

<https://hdl.handle.net/1874/367269>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

Verzameling tooneelstukken

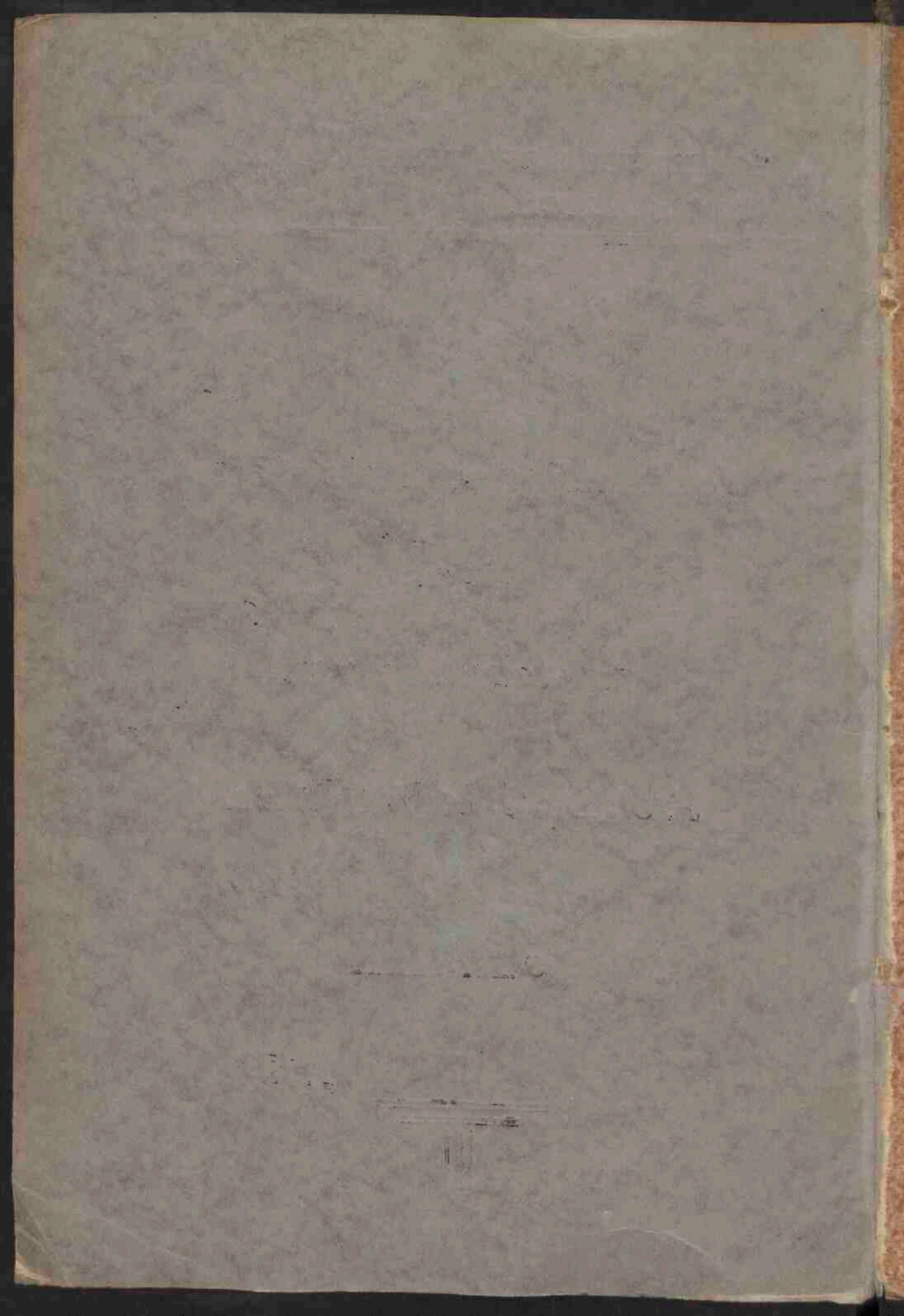
uit de

nalatenschap van

Prof. Dr. J. te WINKEL

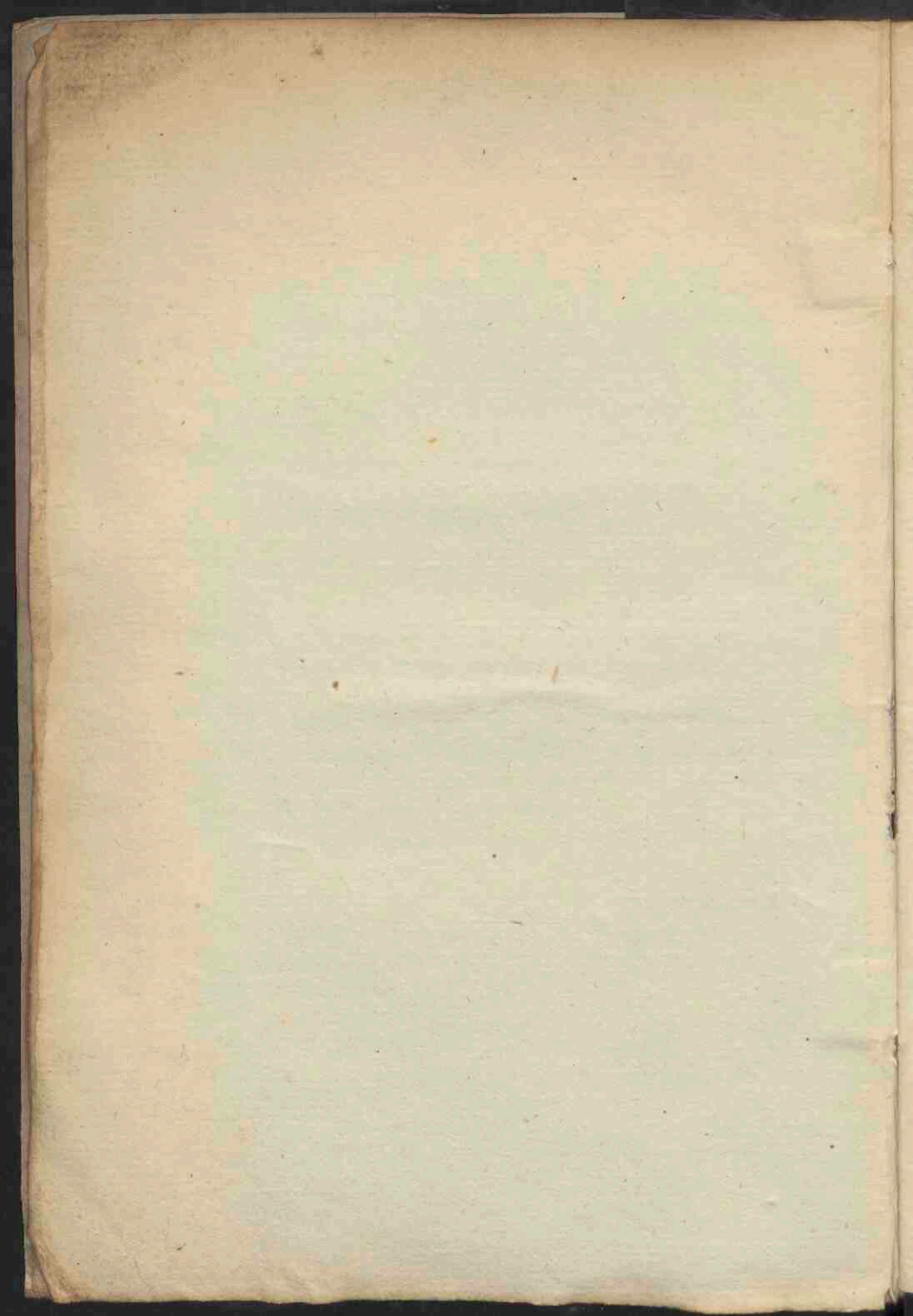
No. 190

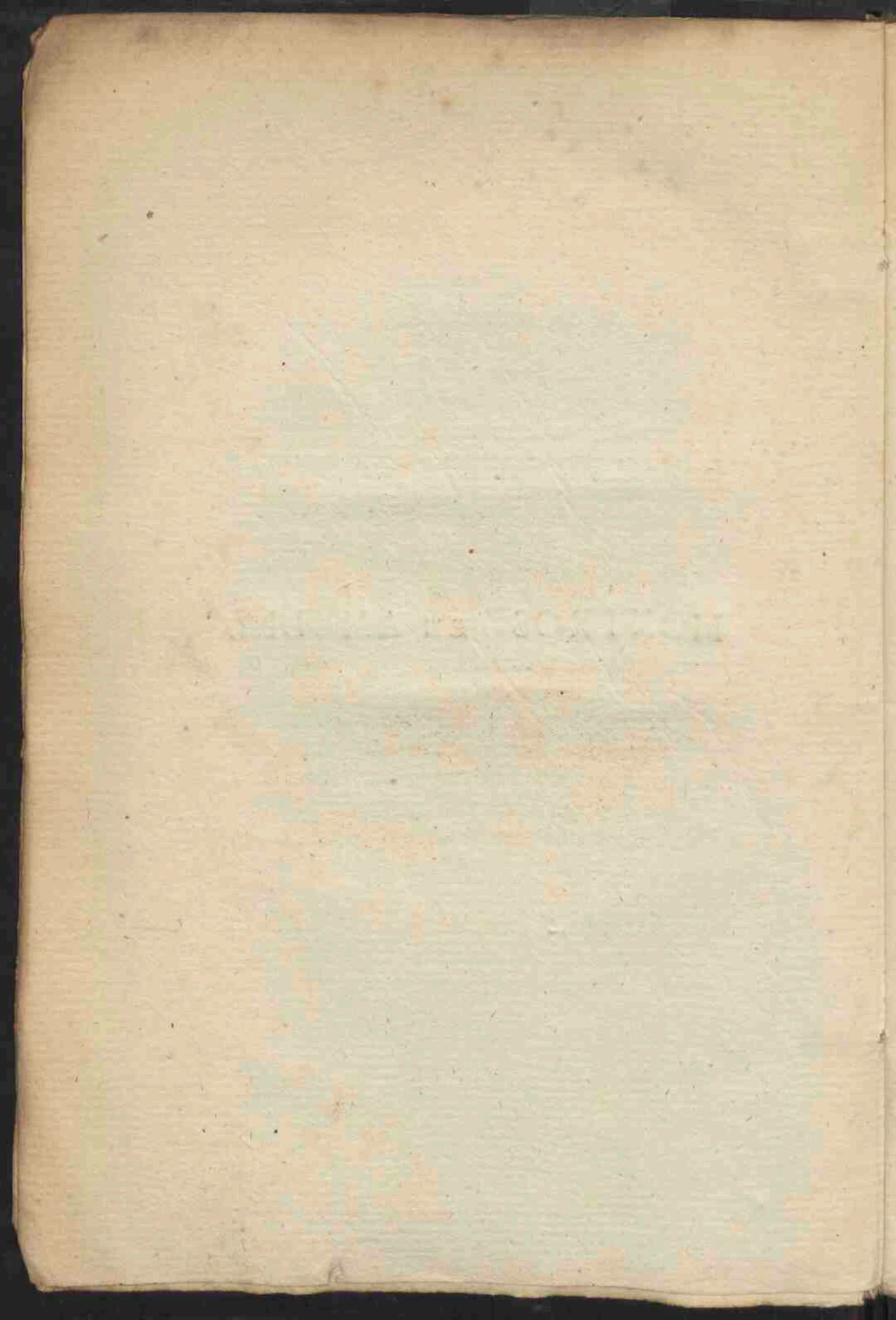
J. G. Wall

N. 606

J. W. White

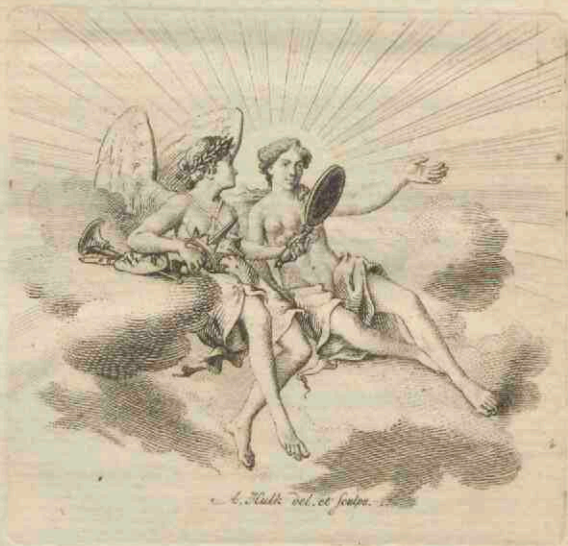
MONTROSE EN AMELIA.

MONTROSE EN AMELIA,

T O O N E E L S P E L.

GEVOLGD NAAR HET FRANSCHÉ.

Te *A M S T E L D A M*, by
FIETER JOHANNES UYLENBROEK,

in de Nes, 1786.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

TOM SWIFT

CHICAGO, ILL.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

1911

A FRIEND IS WORTH ALL HAZARD WE CAN RUN.

Y O U N G.

PERSOONAADJEN.

MYLORD SUFFOLK.

AMELIA, *dochter van Mylord Suffolk.*

MONTROSE.

LORD SURREY.

DE RIDDER STAPLEY.

FANNY, *vertrouwde van Amelia.*

HENRY.

WACHTEN.

BEDIENDEN.

Het Tooneel verbeeld in de twee eerste bedryven een park of plein, in gemeenschap behoorende aan het huis van Suffolk en van Surrey. Verderöp ziet men heuvelen, en in het verschiet den Teems. In het derde bedryf verbeeld het een geyangenis; en in het vierde, een kamer, in het huis van Suffolk.

MONT.

MONTROSE EN AMELIA,

TOONEELSPEL.

EERSTE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

SUFFOLK, SURREY.

SURREY.

Ja, Suffolk. De ontwerpen van Cromwel stemmen volmaakt wel overeen met myn hart: hy wil de banden, welke onze geslachten vereenigen, versterken, door my Amelia te doen huwen. Gy bewilligt hierin; en echter durft dit hart, doordrongen van liefde, het geluk niet genieten dat het lot my schynt te be-
looven.

SUFFOLK.

Hoel waarom niet, Surrey? Zyt gy niet verzekerd van myne vriendschap? De weldaaden die Cromwel ons betoont, wel verre van onder ons jaloezy te verwekken, hebben onze verbindtenis bekrachtigd. Beschouw alleen in my den tedersten vader; en ik hoop in u een' zoon te vinden, op wien ik my altoos zal kunnen beroemen.

8 MONTROSE EN AMELIA,

SURREY.

Gy doet my recht; maar Amelia!...

SUFFOLK.

Myne dochter! zy kent al uw waardy; reeds meer dan een jaar, wonen wy byna te saamen: dit plein, in de nabuurschap van Londen, behoort aan onze beide huizen; wy zien elkander dagelyks. Amelia kent myn achting voor u, zy is in de gelegenheid om overtuigd te worden, hoe gegrond deeze achting is; en alles doet my gelooven dat myne dochter u uit het zelfde oogpunt als haar vader beschouwt.

SURREY.

Dit is myn hoogste wensch, maar ik schroom my daarmede te vleijen; in andere tyden, zou Montrose, de ongelukkige Montrose, de hand van Amelia verkregen hebben. Thans balling, en vlugteling zynde, heeft hy daarvan moeten afzien. Maar schoon hem alle hoop benomen is, beheerscht hy nochtans, en mischien met niet minder kracht het hart van uwe dochter. Herinner u haare wanhoopige vervoering op de tyding van het ongeluk van dit luisterryk geslacht; die vervoering betekende meer dan enkele vriendschap: zie, in welk eene droefheid uwe dochter, sedert dien tyd, is gedompeld. Alles dringt my on te gelooven dat Montrose nog word bemind.

SUFFOLK.

En indien dit al zo ware, 't geen ik evenwel niet kan gelooven, denkt gy dat de liefde lang stand houdt, waar geen hoop meer is? Montrose, die de zyde van

Ka-

T O O N E E L S P E L . 9

Karel heeft gekozen, wiens geslacht door Cromwel tot ballingschap is verwezen, kan in Engeland niet verschynen of hy verliest het hoofd op 't schavot; denkt gy dat hy in 't hart myner dochter tegen myn gezag en myne ontwerpen zou kunnen opweegen? In 't einde, zo het al mogelyk waare dat Amelia eene genegenheid, haarzelve en my onwaardig, had behouden, dan zou nog myn wil u van haar hand verzekeren.

SURREY.

Dan dit is het juist waaraan ik my schaamen zou haar verschuldigd te zyn: ik aanbid Amelia; en zo lang ik de wederkomst van Montrose mogelyk oordeelde, heb ik deeze neiging, die het geluk of ongeluk myns levens moest uitmaaken, bestreden; ik wilde de vriendschap niet verlaagen door my van haare rechten meester te maaken: maar, Montrose thans veroordeeld, en niet weder in zyn vaderland konnende verschynen, heeft my als veroorloofd om myne neiging, zo veel te sterker naarmate zy bedwongen was geweest, te openbaaren. Deeze liefde, hoe hevig ze ook is, vermindert niets van myne kiescheid; ik wil Amelia aan haar eigene keuze, en niet aan uw gezag verschuldigd zyn. Kan de liefde geluk verschaffen, wanneer zy niet wederzyds is?

SUFFOLK.

Wel nu, ik zal u myne vriendschap in volle kracht doen blyken; schryf my vóór, hoe ik my moet gedraagen.

10 MONTROSE EN AMELIA,

SURREY.

Spreek met uwe dochter over een voordeelig huwelyk u door Cromwel aangeboden; maar vooral verzoek ik u myn' naam niet te noemen: het ongeluk maakt vertrouwelyk; Amelia, door u gedrongen, door haare liefde bestreden, zal haar hart, zo zy Montrose nog bemint, voor my openleggen, en het zal my myn' pligt aanwyzen.

SUFFOLK.

Waarin zal die bestaan?

SURREY.

In u te smeeken haar niet te dwingen en alles van den tyd te wachten; zo, in tegendeel, haar hart vry is, laat my dan het vermaak genieten, om zelf haar den echtgenoot bekend te maaken dien gy verkozen hebt.

SUFFOLK.

Ik bewillig hierin; maar gy spreekt als minnaar, en ik zal als vader handelen.

SURREY.

Ik zie Amelia. Ik vertrek om u vryheid te laten haar te onderhouden.

Hy vertrekt.

SUFFOLK.

Kom dan ras weder om onderricht te worden van ons gesprek.

TWEE.

TOONEELSPEL. II

TWEEDE TOONEEL.

SUFFOLK, AMELIA.

SUFFOLK.

Gy komt juist van pas, myne dochter, ik wilde u een gewigtig ontwerp mededeelen; het betreft uw geluk.

AMELIA.

Uw geluk, myn vader, is de hoogste wensch van uwe Amelia.

SUFFOLK.

Gy moet my dit doen blyken. Cromwel, wiens weldaaden voor my u niet onbekend zyn, wil die ten hoogsten top voeren, door ons geslacht te vereenen met een der aanzienlykste geslachten van Engeland: waardigheden, verheven bedieningen zyn de prys deezer verbindtenis.

AMELIA.

Het betreft eene echtverbindtenis; gy wilt...

SUFFOLK.

U gelukkig maaken. Als gy hem zult kennen dien ik voor u geschikt had, zult gy moeten toestemmen dat ik niet beter had kunnen kiezen.

AMELIA.

Ik gevoel, myn vader, al de waardy van 't geen gy voor my wilt doen, maar myn hart vergunt my niet om uwe goedheden te beantwoorden; dit geschokt hart schynt alle de onheilen die Engeland verdeelen te gevoelen; ik verbiedig in u den gunsteling van
Crom-

Cromwel, maar uwe ongelukkige dochter heeft altoos den afschuwelyken moord, aan den rampzaligen Karel gepleegd, voor oogen. Het geluk begunstigt den Protector, maar hy is daarom niet minder de beul van zyn' Koning.

SUFFOLK.

Geef een' anderen naam aan hem die ons gebied.. Maar, of Cromwel schuldig is, of niet, zyne begeerten komen met myn' wil overeen, en ik vlei my van myne dochter een bewilliging te zullen verkrygen die zy weet dat ik van haar kan afvorderen.

AMELIA.

Ach! myn vader, wat vergt gy my? Ik begeer my niet aan uw vaderlyk gezag te onttrekken; ik ken dit gezag en eerbiedig het; maar zo gy my bemint, dwing my dan niet een verbindtenis te sluiten, die het ongeluk van myn leven zou uitmaaken.

SUFFOLK.

En gy wilt het myne bewerken door my gehoorzaamheid te weigeren?

AMELIA.

Alle echtverbindtenis is verschrikkelyk in myne oogen!... Laat my by u het geluk genieten van myn' vader te omhelzen, en hem nimmer te verlaaten.

SUFFOLK.

Gy moet de pligten der famenleeving vervullen, gy moet den staat te rug geeven 't geen gy van denzelven genooten hebt; in 't einde, gy moet de troost zyn eens vaders, verontwaardigd door uwe weigering,

TOONEELSPEL. 13

ring, doch die goedhartig genoeg is om ze u in dit eerste tydftip te vergeeven. Gy zult hem, dien ik voor u heb gefchikt, welhaast kennen, en zyne verdienften zullen die weigeringen, waarvan ik niet meer wil hooren fpreken, geheel te boven komen.

AMELIA.

Ach! wie hy ook zy, vertrouw niet dat hy immer myn hand zal verkrygen.

SUFFOLK.

Ik word deezen tegenftand eindelyk moede; bedenk dat men door eenige verhindring tegen dit huwelyk te veroorzaaken, zich aan al myne gevoeligheid blootftelt; myne liefde voor u beeft op het denkbeeld dat ik my aan dezelve zou overgeeven; gy kent my; ik ben een getrouw vriend, en een onverzoenbaar vyand: dit hart kent niets dan uiterften.

AMELIA.

Ach! zo gy in myn hart kost leezen!

SUFFOLK.

Wat zou ik daarin zien? antwoord my.

AMELIA, *na een poos ftilzwygens.*

De fchrikkelykfte wanhoop.

SUFFOLK.

Hoor my, ik vrees daar meer in te zien dan ik wel wilde. Amelia.... zoud gy gevoelens uwer onwaardig gevoed hebben?

AMELIA.

Ik, myn vader.... ik heb nooit gevoelens gevoed waarover ik behoef te bloezen.

14 MONTROSE EN AMELIA,

SUFFOLK.

Uw hardnekkigheid is niet zonder beweegreden...
Zou de vlugtende, de verbannen, de vernederde
Montrose uwe liefde nog bezitten.

AMELIA.

Gedenk, myn vader, dat gy hem my tot echtgenoot
had gegeven.

SUFFOLK.

't Is waar, Montrose had myne bewilliging in
vreedzaamer tyden, maar de omwenteling des staats
heeft alles veranderd.

AMELIA.

Ben ik dan schuldig omdat myn hart die omwente-
ling niet heeft kunnen naarvolgen?

SUFFOLK.

Ja, gy moet een neiging verdooven waaraan gy u
niet langer moogt overgeeven; de vader van Montrose
op 't schavot gesleept, zyn zoon dit zelfde lot al-
leen door zyn vlugt ontweken, dit alles moest u tot
reden brengen.

AMELIA.

Ach! myn vader, wat heeft de reden weinig krachts
tegen de liefde! Maar hoe ongelukkiger Montrose is,
hoe minder het my is geoorloofd hem te verzaaken.
't Was een rechtvaardige zaak om welke hy van alles
berooft is; de straf die hem is beschoren, zo hy we-
der in Engeland verschynt, vernedert hem niet in myne
oogen, zy strekt hem tot glorie: hy, die, het schavot
beklimmende, voor zyn' Koning sterft, is grooter
dan hy, die hem daarop doet geleiden.

SUF-

TOONEELSPEL. 15

SUFFOLK.

Weet gy dan niet, dat, wanneer gy Montrose rechtvaardigt, gy uw' vader beleedigt?

AMELIA.

Ach!... Vergeef... Ik vergat...

SUFFOLK.

Alles, dit zie ik, om u aan een hartstocht over te geeven, welke ik veroordeel.... Maar ik wil dat gy my gehoorzaamen zult, dit is uw grootste pligt.

AMELIA.

Hoe! niets kan u medelydend maaken met het lot van een' ongelukkigen? Bedenk dat die zelfde omwentelingen, die onzen wettigen Vorst van den troon gestooten hebben, zyn' zoon Karel daar weder op konnen verheffen, en dat dan Montrose, met roem overladen, de billyke belooningen voor de verknochtheid aan zyn' Koning zal ontfangen: ik bemin hem, hy is edelmoedig... Ons geslacht zal misfchien te eenigen tyde zyn behoudenis te danken hebben aan hem dien gy wilt dat ik thans zal verlaaten.

SUFFOLK.

De liefde alleen kan zich met zulke harsfenschimmen ophouden, ook leeft Montrose misfchien niet meer, maar zo hy al leefde, kan niets echter u aan de vaderlyke gehoorzaamheid onttrekken; morgen zult gy uw' echtgenoot zien, morgen gelei ik u naar het altaar.

AMELIA.

Zeg veelcer naar myn graf; dwing my niet met een' gunsteling van Cromwel te huwen; ik kan het myn'

16 MONTROSE EN AMELIA,

myn' vader alleen vergeeven, dat hy de zyde zyns Konings niet heeft gekozen.

SUFFOLK.

Ik kan naauwlyks myn gramfchap betoomen.... Denkt gy my dan door uw gewaande deugd te verblinden? uw gehechtheid aan Karel is slechts een voorwendzel om een hartstocht die my verongelykt te voeden: Cromwel zou in uwe oogen gerechtvaardigd zyn, zo Montrose zyne vaanen had gevolgd; nu is hy misdaadig, uit hoofde van uw liefde!.... Nog eens, vrees in my een' meester, en wel een' veroornden meester te vinden; ik ben uw vader niet meer.... Ik wilde het zyn.... Vergeet Montrose, of wel....

AMELIA.

Hem vergeeten! Neen, dit bestaan is niet in myn magt. Ik bemin hem, ik zou dit zeggen, aan geheel Engeland, ja aan den Dwingland zelven, wien gy my wilt onderwerpen; de geheele waereld zal weeten dat ik gereed ben voor Montrose te sterven.

SUFFOLK.

O Hemel! gy strafst my omdat ik het licht heb gegeven aan eene my onwaardige dochter.

AMELIA.

Myn vader!

SUFFOLK.

Ik hoor niet meer naar u. Voor het altaar moet gy mynen toorn ontwapenen; wy zullen zien of een banneling boven uw' vader zal gesteld worden, boven

TOONEELSPEL. 17

ven uw' vader, thans uw rechter, en dien gy niet kunt
verbidden dan door gehoorzaamheid.

Hy vertrekt.

DERDE TOONEEL.

AMELIA, *alleen.*

Beveel dan liever myn dood, dewyl niets u kan beweewegen... Ik! zou ik Montrose verraaden!... Neen, hoop dit nooit. Myn hart zou myne belofte wraaken.

VIERDE TOONEEL.

AMELIA, FANNY.

FANNY.

Ik heb uw' vader zo even ontmoet, hy schein zeer
driftig... En gyzelf...

AMELIA.

Fanny, hy heeft my het hart verscheurd!...

FANNY.

Hoe!

AMELIA.

Gy kent myn liefde voor Montrose; gy weet dat hy,
afweezig, vervolgd, verbannen, door zyne ongelukken
myne liefde voor hem, zo dit mogelyk waare,
nog heeft versterkt.

FANNY.

Wel nu!...

AMELIA.

Wel nu! myn vader beveelt my onze wederzyd-
sche beloften te verzaaken. Wees gy getuigen van
den

18 MONTROSE EN AMELIA,

den eed dien ik doe om hem altoos getrouw te blyven.

FANNY.

Bedwing deeze hartstocht, Mejuffer, gy kent Mylord, hy is een teder vader, doch hy wil gehoorzaamd zyn... Myne vriendschap voor u keat geen paalen; ik heb u opgevoed, ik deel in uwe droefheid: ik bid u, om alles wat ik voor u gedaan heb, voldoe aan zyne verlangen; gy weet dat ik, sedert de afwezigheid van Montrose, altoos heb getracht die neiging tegen te gaan die u niet dan onheil kon veroorzaaken, en die ons reeds veele traanen heeft gekost.

AMELIA.

Zou ik Montrose verlaaten! in dit oogenblik, nu myne tederheid zyne eenige vertroosting is in den ramp dien hy ondergaat?... Neen, Fanny, neen... Gy weet niet hoe veel vermogen een ongelukkig minnaar op eene teérgevoelige ziel heeft.

FANNY.

Maar denk aan de treurige gevolgen die deeze neiging kan hebben, en aan de onmogelykheid van immer de echtgenoot van Montrose te worden.

AMELIA.

Ik zal voor 't minst nooit die van een' ander' worden... Welke verwytingen behoorde ik myzelve niet te doen, indien ik de zwakheid had om de bevelen van myn' vader te gehoorzaamen? De minste verflaauwing der getrouwheid, aan een' echtgenoot verschuldigd, is een misdad in myne oogen.

FAN-

TOONEELSPEL. 19

FANNY. *

Maar, wat zal eindelyk uw hoop zyn?

AMELIA.

Spreek van geen hoop, Fanny, spreek van myne liefde, van 't geen ik aan Montrose verschuldigd ben; hy is het slagtoffer van zyne verknochtheid aan zyn' Vorst; schets hem voor my, als verlaaten, zwervende van land tot land, in gevaar om overal de dood te ondergaan, en overal van zyne deugd verzeld; zie daar de tytels, welke hem my nog waardiger maaken. Maar ik bespeur iemant op de hoogten van het plein... Mogelyk is 't een ongelukkige die de wreedheid van Cromwel ontvlugt.

FANNY.

Helaas! wy zien dagelyks het getal zyner slagtoffers vermeerderen.

AMELIA.

Ach! by wien komt hy een schuilplaats zoeken! By myn' vader aan den Dwingland verknocht! Fanny, ga hem ondervraagen. Zo hy vlugt, is hy ook beklaagenswaardig... Laaten wy hem poogen te redden.

FANNY.

Ik ga... Mogt gy door hem te redden eenige verligting in uwe eigen smart gevoelen.

Zy vertrekt.

VYFDE TOONEEL.

AMELIA, *alleen.*

Ik kan geen' ongelukkigen zien, zonder aan hem, dien ik bemin, te denken. Montrose ondervind mogelyk

20 MONTROSE EN AMELIA,

een gelyk lot, de zaak der ongelukkigen is de zyne, zy word my dierhalven dierbaar.

ZESDE TOONEEL.

AMELIA, MONTROSE.

MONTROSE.

In welke oorden bevind ik my? Ik treed al beevende voort. Wie is deeze vrouw?... Haare gestalte.... Zou ik my bedriegen? Neen, myn hart kan niet bedrogen worden, het zegt my, dit is Amelia!

AMELIA.

Amelia, wie roept my?

MONTROSE, *zich aan haare voeten werpende.*

Montrose, zie hem aan uwe voeten. Hy beroept zich op uwe eeden, en zweert u een eeuwige liefde.

AMELIA.

Ach! laat my myne zinnen weder byeen vergaderen! Montrose! gy in deeze sreeken! Weet gy aan wat gevaaren gy u blootstelt?... Weet gy dat gy by myn' vader zyt? Vlucht, verlos my van de naare vrees welke uwe tegenwoordigheid my veroorzaakt.

MONTROSE.

Hoe! geeft gy in dit eerste oogenblik u niet over aan de liefde? Amelia! zouden myne ongelukken uw hart hebben doen veranderen?... Is dit dan het loon voor al de kwellingen welke ik verre van u heb geleden?

AME-

TOONEELSPEL. 21

AMELIA.

Uw gevaar alleen is de oorzaak van myne ontfeldtenis; stel u gerust; ik bemin u meer dan ooit, het hart van Amelia heeft geen oogenblik opgehouden het uwe te zyn.

MONTROSE.

Zie daar de eerste geneugte die ik sedert onze scheiding gevoel! Vruchteloos gehoopt hebbende op de herstelling van koning Karel, en ziende dat het geluk de zyde van Cromwel koos; verftoken van alle hoop; niet meer konnende leeven zonder u te zien; heeft de liefde alleen my alle deeze bezwaarnissen doen te boven komen; ik verlaat de gebergten van Switserland, welken ik tot myn schuilplaats verkoren had; ik doorreis Vrankryk, en kom in Engeland, myn volk heeft last om my in een veilige plaats te wachten... En ik door myn tederheid geleid, niets dan u alleen in de geheele waereld ziende, nader Londen met het voorneemen om u van myne aankomst te doen verwtigen; en het eerste voorwerp dat ik ontmoet, is myne Amelia: de fortuin is eindlyk moede my te vervolgen; dit zyn de eerste slappen tot myn geluk.

ZEVENDE TOONEEL.

AMELIA, FANNY, MONTROSE.

FANNY.

Die vreemdeling, Mejuffer, is verdwenen.

AMELIA.

Ach! Fanny, die vreemdeling is Montrose.

B 3

FAN-

FANNY.

Montrose! welke onvoorzigtigheid!

Tegen Amelia.

Ach! zo iemand u ontdekt had!

Tegen Montrose.

Zo haar vader....

MONTROSE.

ô Fanny, ik zie haar die ik bemin weder, en ken thans geen gevaar meer.

AMELIA.

Zo ik u ooit dierbaar was, verwyder u van deeze oorden, gy kunt hier geen voetstap doen zonder uw leven in gevaar te stellen, het is door den Professor gedoemd; alles is hier aan hem verkocht; vermeerder myne smarten niet door de schrikkelyke kwelling van u in zyne magt te zien.

MONTROSE.

Gy wilt dat ik u ontvlugte! myn leven is my ondraaglyk, zo ik het verre van u moet flyten.... Zou ik an alle gevaaren ondergaan hebben, om slechts een oogenblik het genoeg te smaaken u te zien?

AMELIA.

Maar dit oogenblik kan u in 't bederf storten. Ach! Montrose, gy weet nog al de rampen niet die my overstelpen; myn vader wil die ten toppunt voeren, door my te dwingen om een' gunsteling van Cromwel tot echtgenoot te ontfangen.

MONTROSE.

ô Hemel! en ik zou in Engeland te rug koomen, om getuige van uwe ontrouw te zyn?.... gy zoud voor my-

myne oogen in de armen van een' anderen overgaan?...

AMELIA.

Ondankbaare! kunt gy aan myne gevoelens twy-
felen?

MONTROSE.

Wel nu, Amelia... ik verwacht hiervan een uit-
steekende proef; maar denk dat eene weigering myn
doodvonnis zal zyn.

AMELIA.

Spreek... verklaar u.

MONTROSE.

Herinner u onze eerste beloften... Heeft uw va-
der het recht om die te breeken? Toen de fortuin,
ons meer gunstig, myn' vader in den rang der guns-
telingen van Karel plaatste, deed Suffolk met veelyver
aanzoek tot onze verbindtenis; men beval ons elkan-
der te beminnen; maar onze harten waaren reeds het
bevel van onze ouders voorgekomen; onder hunne
oogen hebben wy ons aan de zoetste gevoelens der
natuur overgegeeven; zy beroemden zich toen daar-
op; en Suffolk wil dit ons nu als een misdaad toe-
rekenen? hy heeft alles verraden... zoud gy hem
willen naarvolgen?

AMELIA.

Wat wilt gy zeggen?

MONTROSE.

Moet het schip, waarmede ik in dit land geko-
men ben, my alleen in Frankryk te rug brengen?
terwyl myne wederhelft, verdrukt door wreede bloed-
verwanten... Gy verstaat my...

B 4

AME.

AMELIA.

Wat durft gy my voorstellen!

MONTROSE.

't Geen de liefde zelve u aanraad; bedenkt dat ik u aan de dwinglandy ontruk, dat ik uit deeze oorden niet vertrekken zal dan met den tytel van uw' echtgenoot; dat Fanny ons niet zal verlaaten; dat wy in Frankryk gekomen, onder 't oog van onzen wettigen Vorst, die verbindtenissen, welke ons reeds voorlang vereenigen, zullen bekrachtigen.

AMELIA.

Wat hoorde ik? ... 't Is Montrose, 't is myn minnaar die vordert dat ik alle myne pligten overtreede... dat ik myn' vader verlaate... De liefde verblind u, zy alleen kan een ontwerp verschoonen dat myne deugd belesdigt.

MONTROSE.

Gy spreekt van uw' vader! weet gy niet dat hy onze dwingland is? Gy spreekt van deugden! maar heeft hy alle haare wetten niet overtreden door zyn woord te breeken om ons te vereenigen, en door de wapenen van een' Overweldiger ten dienst te staan? Gy spreekt van uw' vader!...

AMELIA.

Hou op, Montrose, ik ken zyn schuld volkomen, maar ik wil niet dat men die tot myne beschaaming doe strekken.

MONTROSE.

Wel aan, het is genoeg: ik dring u verder niet om my te volgen; gehoorzaam uw' vader, streef naar het
ou,

ouder, om daar een' echtgenoot van zyne hand te ontvangen; maar bedenk dat gy het vonnis van myne straf uitspreekt... Vaar wel.

AMELIA.

Waar gaat gy, Montrose?

MONTROSE.

Naar het paleis van Cromwel, hy zal minder gestreng zyn dan de wreede Amelia.

AMELIA.

Hou stand....

MONTROSE.

Neen, dewyl gy my van alle geluk versteekt, moet ik het leven aftaan....

AMELIA.

Wreedaart! op zulk een wyze bemint Montrose dan!.... Wel nu! nadien gy aan die hartstocht, die u verblind, alleen gehoor geeft, nadien uw ziel onvatbaar is voor de heiligste gevoelens der natuur, wees dan getuige van myne wanhoop, zie Amelia van berouw stervende, omdat zy een' ondankbaaren, als gy zyt, bemind heeft.... Maar, wat zeg ik? ach, Montrose! gy waart voorheen gevoelig en deugdzaam, verloogchen uw karakter niet, sta af van uwe ontwerpen.... noodzaak my niet om door myne vlugt de dood van myn' vader te veroorzaaken.

MONTROSE.

Gy ziet my aan uwe voeten, o wellust van myn leven, gy, door wien ik adem, die alleen my den last des ongeluks deed verdraagen; heb deernis met uw

echtgenoot, denk dat hy zonder u niet kan leeven, dat, van zyne Amelia gescheiden, de geheele waereld een graf voor hem is, en dat hy u op de kniën smeekt, om de wreedaarts, die ons verdrukken, te ontvlugten.

AMELIA.

Ik kan 'er niet toe besluiten.

MONTROSE.

Dewyl de liefde op uw hart geen vermogen meer heeft, bestryd dan myn besluit niet langer; ik kon niet leven dan als uw echtgenoot, en ik sterf zo ik die niet kan zyn: ik ga bevelen geeven om myn vertrek te verhaasten, en op deeze zelfde plaats zal ik komen om u aan uwe bloedverwanten te ontrukken; maar indien gy weigert myn lot met my te deelen, zal ik Cromwel het slagtoffer leveren, 't welk hy sedert lang zocht; en morgen zal uw ongelukkige minnaar, door u verraaden, de geheele waereld verfoeiende, zyn leven, 't welk hem tot een' last is, op een schavot verliezen.

Hy vertrekt.

ACHTSTE TOONEEL.

AMELIA, FANNY.

AMELIA.

In welk een' toestand laat hy my! beeft gy al de yslykheid wel van 't lot dat my vervolgt? Myn vader en myn minnaar verscheuren my het hart; de
een

A O O N E E L S P E L. 27

een wil dat ik trouwloos myne beloften schende, door den echtgenoot dien hy my voorfelt te ontfangen, en de ander vordert dat ik myne pligten overtreden zal, door met hem te vlugten.... Wreede uitersten! ik heb geen andere keuze dan de dood, of schande.... Maar Surrey nadert ons, vertrekken wy; de ontfeldtenis die my beheerscht zou hem de geheimen van myn hart ontdekken.

Zy vertrekken beiden ter wederzyde, en Surrey komt op in 't midden van het tooneel.

N E G E N D E T O O N E E L.

SURREY, *alleen.*

De oorzaak der weigering van Amelia is dan eindelijk bekend!.... Montrose is in dit oord, ik heb hem gesproken op 't oogenblik toen hy de dochter van Suffolk verliet.... Hy heeft ontwerpen gesmeed, zeide hy my, en brandde van verlangen om die in mynen boezem uit te storten;... hy wacht my te rug om die aan myne vriendschap te vertrouwen... Ach! wie zou de liefde niet kennen aan de rockeloosheid haarer poogingen? Myn ongeluk is zeker. Is 'er wreeder toestand dan de myne?... Ik aanbid Amelia, en myn medeminnaar is myn vriend;... ik durf niet eens hierover klaagen,.... de minste onvoorzichtigheid geleid hem ter strafplaats... Ach, Hemel! wie zou in myne plaats niet edelmoedig zyn?...

TIEN.

28 MONTROSE EN AMELIA,
TIENDE TOONEEL.

SURREY, STAPLEY.

STAPLEY.

Ach! zyt gy 't, Surrey! ik ging by Mylord Suffolk om u geluk te wenschen wegens uw huwelyk met Amelia.

SURREY.

Hoe, wie heeft u hiervan kunnen onderrichten?...

STAPLEY.

't Is geen geheim meer, dit gerucht is deezen morgen by den Protector verspreid, en ik neem deeze gelegenheid waar om u myn' yver te toonen.

SURREY.

Gy zyt kwalyk onderricht: ik ben wel verre van zulk een geluk...

STAPLEY.

Wat zegt gy, myn vriend! zou u eenig ongeval verhinderen?

SURREY.

Ik ben de ongelukkigste der menschen.

STAPLEY.

Gy doet my verschrikken, Surrey! open my uw hart, en geloof my gezind te zyn, om in uw verdriet te deelen.

SURREY.

Myn hart brand om het te ontdekken... Zweer my myn geheim onverbreekyk te bewaaren.

STAPLEY,

Ik beloof het u.

SUR.

SURREY.

Gy weet myne genegenheid voor Amelia, nimmer was 'er heviger liefde; ik was op 't punt van haar te trouwen. De Protector, haar vader, alles werkte mede om my gelukkig te maaken... maar ach! in een oogenblik heeft een enkel mensch alles doen veranderen.

STAPLEY.

Hoe! wie is hy?

SURREY.

Myn vriend...

STAPLEY.

Een vriend... en kan die vorderen dat gy u ongelukkig zoud maaken?

SURREY.

Ik weet dit zo wel als gy; men kan alles afflaan behalven het geen men bemint; maar deeze vriend heeft by my de heiligste voorrechten.

STAPLEY.

Welke zyn die?

SURREY.

Zyne ongelukken!... Indien hy gelukkig was, zou ik hem de hand van Amelia betwisten, ik zou in staat zyn hem het leven te beneemen of voor zyne woede te bukken; ik zou de vriendschap niet meer kennen zo ras zy een mededingster der liefde was. Maar deeze vriend is door den last des ongeluks overftelpt, het minste gerucht levert hem aan zyne vyanden, een enkel woord geleid hem ter dood. Zonder
wan-

wantrouwen, heeft hy zich onder de bescherming der
vriendſchap geſteld, hy ſtort zyn hart voor my uit;
bedenk of men beklaagenswaardiger dan ik kan zyn;
tot edelmoedigheid genoodzaakt, heb ik zelfs geen
vryheid om myn droefheid te laaten blyken.

STAPLEY.

Men kan middelen vinden.

SURREY.

Zy zyn 'er niet; daar is geen keuze voor my; ik
moet wanhoopig of eerloos worden.

STAPLEY.

Ik hoop u van dienst te konnen zyn, zo gy my
het geheele beloop van deeze zaak wilt toebetrou-
wen. Het betreft de rust van uw leven, en deeze
opoffering aan een' vriend komt my voor een poo-
ging te zyn boven het menschlyk vermogen; de
vriendſchap is buiten twyfel eerbied waardig, maar
zy heeft haare grenzen... De verdrietige toestand
waarin ik u thans zie, ontrust my; ik verlaat u
niet voor ik u de rust heb weder gegeven.

SURREY.

Ik heb die voor aloos verloren; laat my alleen;
alles is my haatelyk; de vriendſchap valt my laſtig,
en ik zoek de dagen, die zy vergiftigd heeft, te
eindigen.

Einde van het eerste bedryf.

TWEEDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

MONTROSE, SURREY.

SURREY.

Ja, Montrose, ja, de vriendschap moet boven de liefde gaan, myn raad moet u eindelyk doen besluiten om u spoedig van dit oord te verwyderen, ... nooit is uw leven in zulk een gevaar geweest; ... uw vader, die alleen eenigen tyd in staat geweest is het geluk van Cromwel te doen wankelen, heeft de verknochtheid aan zyn' Koning met zyn hoofd moeten betaalen; het zelfde lot is u beschoren, zo gy hardnekkig uwe ontwerpen wilt voortzetten.

MONTROSE.

Ach, Surrey, hoe dierbaar is my uw vriendschap! uw vrees, die my geen schrik verwekt, dient alleen om my de waarde van uw hart beter te doen kennen... Wees gerust, ik heb besloten Engeland te verlaten; maar weet dan ook dat ik niet alleen zal vertrekken.

SURREY.

Wat wilt gy zegger?

MONTROSE.

Ik moet u myn hart ontsluiten; deezen nacht zelfs zal Amelia my naar Frankryk volgen.

SURREY.

Gy vlugt met Suffolks dochter?

MONT-

MONTROSE.

Zy heeft myn ontwerp zeer lang bestreden; maar ik heb haar op 't oogenblik verlaaten, en de liefde, sterker dan haare reden, heeft eindelyk haare beschroomdheid overwonnen.

SURREY.

Eene dochter aan haar' vader ontrooven!... Montrose, denkt gy wel wat gy doet? Gy zyt verloren zo Amelia u verzelt. In 's Hemels naam verwyder u alleen, vlugt...

MONTROSE.

Hoe! zou ik vlugten zonder Amelia! ik heb de smeekende taal der liefde wederstaan, oordeel zelf of ik voor de beschroomdheid der vriendschap moet zwichten?... Maar, myn waarde Surrey, vrees niet voor my; ik heb alles tot myn vlugt bezorgd; het strand is niet verre; de duisternis zal myne ontwerpen begunstigen; een' laatsten dienst heb ik u nog te verzoeken: geef my vertrouwde lieden tot geleide mede om de haven te bereiken;... 't is voor Amelia alleen dat ik deeze voorzorg noodig acht.... Gy ziet, myn vriend, dat ik al myn geheimen u ontdek, en gy zult myn vertrouwen niet verraden.

SURREY.

Hoe! gy wilt my medepligtig maaken aan het ongeluk dat u dreigt? geloof dit niet; ik beef, gy zult ontdekt worden, uw bederf is zeker.

MONTROSE.

Niets is in staat myn besluit te doen veranderen, my blyft

blyft niet anders over, ... Gy weet alle de rampen nog niet die my overstelpen; weet dat ik een' medeminnaar heb.... bedenk hoe ik hem haaten moet; morgen geeft Suffolk hem mischien de hand van haar die ik bemin. Amelia in de armen van een' ander! Zo gy de liefde kende, zoud gy gevoelen dat het onmogelyk is dit denkbeeld te verdraagen.

SURREY.

Gerechte Hemel!....

MONTROSE.

Gy zucht! moet gy niet bekennen dat geen toestand den mynen gelyk is?

SURREY.

Ach!.... gy kent dien niet waarin ik ben.... heb deernis met de kwellingen die gy my doet lyden,.... vervoeg u by uw volk.... vertrek alleen; ik heb een voorgevoel dat uw te rug komst in dit oord doodelyk voor u zal zyn....

MONTROSE.

Amelia zal onder myne bescherming zyn, en gy wilt dat de vrees myne ziel overmeestere! Het vuur, dat in myne aderen gloeit, doet alle gevaaren, by de beschouwing van het beminde voorwerp, verdwynen.... in 't einde, het leven zonder Amelia, is niets voor my; en hy, die de dood niet vreest, is verzekerd van te zullen slaagen.

SURREY.

Maar men kan u verraaden hebben!

C

MONT-

MONTROSE.

Wie? Zou Amelia my by Cromwel hebben aangeklaagd?... Zoud gy het zyn?...

SURREY.

ô Montrose, mistrouw alles wat u oarringt. Het menschlyk hart is onderhevig aan verschrikkelyke weifelingen: vrees de liefde, vrees de vriendschap: de deugdzaamste mensch kan somtyds de schuldigste worden; de driften sleepen ons weg:... vervoeren ons....

MONTROSE.

Waartoe dient dit gesprek? Surrey,... wilt gy my het hart verscheuren op 't oogenblik van onze scheiding?

SURREY.

Zy is verschrikkelyk voor my; weet dan... wat wilde ik zeggen?

MONTROSE.

Spreek...

SURREY.

Hoe! bevat gy niet dat de wanorde, waarin ik ben, voortkomt uit het deel dat ik neem in alles wat u betreft?...

MONTROSE.

Bedwing deeze ontoeroering; binnen een uur zal ik in geen gevaar meer zyn; denk om het geleide waarom ik u verzocht heb. Ik hoop dat wy weder byeen zullen komen; myn vaderland zal vroeg of laat bloezen den moordenaar van Karel gehoorzaamd te hebben. Ik wyt het u tot geen misdaad dat gy u aan de zyde des gelukkigsten hebt begeeven

TOONEELSPEL. 35

ven; maar zo de Hemel, Befehermer der onschuld, de gebeden die ik doe voor onzen wettigen Vorst verhoort, zo hy my t'eenigen dage herstelt in de rechten myner geboorte, wees verzekerd dat Montrose alsdan niet ondankbaar zyn zal. Vaar wel; geloof dat ik, Engeland verlaatende, daarin niets betreur dan myn' vriend.

Hy vertrekt.

TWEEDE TOONEEL.

SURREY, *alleen.*

't Is dan gedaan! ik zal alles verliezen... Amelia! wreede Montrose! uw vlugt is 't vonnis van myn dood: kan ik het niet verhinderen? ik gevoel dat de opoffering die ik doen wil boven myne krachten is... Hoe is hunne vlugt te beletten? alle middelen zyn afschuwelyk! de liefde beheerscht als dwingland myn hart, maar zy kan de eer daaruit niet verbannen.

DERDE TOONEEL.

SURREY, STAPLEY.

STAPLEY.

Ik zocht u, Surrey: ik breng u een bericht van groot belang voor uwe liefde... Ik heb ontdekt dat de dochter van Suffolk in deezen zelfden nacht naar Frankryk vertrekt met Montrose...

SURREY.

Noem dien naam niet dan beeyende; in myne droefheid

36 MONTROSE EN AMELIA,

heid heb ik by u de zwakheid gehad, mynen vriend te noemen... maar denk dat gy gezworen hebt hem niet te zullen verraaden.

STAPLEY.

Verlaat u op my,... Bemint gy Amelia zó driftig als gy zegt?

SURREY.

Of ik haar bemin! 'er zyn geen woorden om de teder-gevoelens welke zy my inboezemt uit te drukken.

STAPLEY.

Hoe zult gy haar verlies kunnen aanzien?

SURREY.

Met de hevigste wanhoop... ik gevoel dat ik het niet overleeven zal.

STAPLEY.

't Is genoeg, myn vriendschap voor u geeft my een hulpmiddel aan de hand, waarvan de uitslag onfeilbaar is.

SURREY.

Verklaar u.

STAPLEY.

Men kan den Protector verwittigen.

SURREY.

Gy durft my voorstellen om Montrose ter dood te zenden?

STAPLEY.

Gy begrypt my niet; men zou Cromwel niets ontdekken, dan nadat men vergiffenis voor Montrose had verworven.

SURREY.

Hoe weinig kent gy Cromwell! hy zou alles beloo-
ven

ven om zyn' vyand in zyn magt te hebben ; maar het vermaak van hem aan zyne zekerheid op te offeren, zou welhaast zyne beloften doen verdwynen.

STAPLEY.

Men kan ten minste Suffolk van de schaaking van zyne dochter verwittigen.

SURREY.

Maar Suffolk is in staat, om, in de eerste vervoeringen zyner gramschap, Montrose over te leveren... Ga uwe verfoeilijke raadgeevingen elders befeeden ; ik wil liever deugdzaam sterven en onder de kwellingen die ik lyde bezwyken, dan gelukkig en schuldig leven.

STAPLEY.

Hoe, Surrey, de vriendschap verbystert u... wat is Montrose toch? een gevonnisd misdaadige, een banneling...

SURREY.

Montrose is myn vriend, en dit is alles voor my.

STAPLEY.

Maar moet dan deeze vriend u een' dolk in 't hart stooten?

SURREY.

Ach! weet hyzelf wel wat hy my gedaan heeft?

STAPLEY.

De tyd vlied heen, slechts weinig oogenblikken zyn 'er tot beraad ; ik zal u uws ondanks dienen.

SURREY.

Hou stand! gy weet myn geheim, gy zyt dit alleen verschuldigd aan de eerste vervoering van myne wan-
loop.

38 MONTROSE EN AMELIA,

hoop. Ik heb de zwakheid gehad myn hart voor u open te leggen, het berouwt my ten hoogften, dewyl ik ontdekt heb dat gy de vyand van Montrose zyt;... Maar denk vry dat ik, indien gy door een onbezonnen daad zyn leven in gevaar mogt ftellen, myne vriendschap alleen zou raadpleegen; dat ik, zonder de beweegoorzaak die u dus deed handelen te ontzien, u als een fnoodaart zou befchouwen, en dat gy het eerste offer zoud zyn aan myn' ongelukkigen vriend gewyd.

STAPLEY.

Ik verfehoon de wanorde uwer zinnen, ... dan hoe meer gy verbysterd zyt, hoe klaarder ik zie wat my te doen staat... Ik hoor gerucht...

SURREY, *ter zyde.*

Mifchien is 't Montrose; verwyderen wy deezen gevaarlyken getuigen. (*Overluid.*) Kom, Stapley, ik wil u niet verlaaten... Dit is dan 't oogenblik... Ik ken myzelve niet meer... Vlugten wy van hier.

STAPLEY.

Ik heb zyn zwakheid voorzien, en de flag is reeds toegebracht.

Zy vertrekken.

VIERDE TOONEEL.

SUFFOLK, AMELIA.

SUFFOLK.

Kom in myne armen, myn Amelia, vergeet die driftten waarvan ik geen meester was; ik wil uw ge-

gehoorzaamheid niet verschuldigd zyn aan myn gezag, maar aan uwe tederheid voor my... Ach! myn dochter, indien gy wist hoe veel het myn hart kost om u met strafheid te handelen, dan zoud gy zien dat ik zo veel als gy geleden heb.

AMELIA.

Ó Myn vader! uw goedheid ontroert my.

SUFFOLK.

't Is uw vriend die tot u spreekt, die getroffen is door uwe smarten, en u de belooning affmeekt van 't geen hy voor u heeft gedaan... Myn dochter, verban een aandenken dat uw rust floort, en u myne ontwerpen doet wederstreeven. Ik onderzoek niet of Montrose schuldig is. Maar hy kan uw echtgenoot niet zyn, tracht eene neiging te overwinnen welke ik eertyds heb gebillykt, maar die thans niet dan schadelyk kan zyn: gy zyt het eenig kind dat de Hemel my heeft laten behouden,... alleen door u kan ik gelukkig zyn.... Gy zyt ontroerd, gy weent, myne Amelia!

AMELIA.

Betoon my minder tederheid, ik verdien die niet.

SUFFOLK.

Myn kind, uw berouw maakt u die volkomen waardig. Verberg uwe traanen niet voor my, ontlast die in den boezem van uw' vader, die gelukkig is nu hem het hart zyn'er dochter word wedergegeeven.

AMELIA.

Myn vader!...

SUFFOLK.

Ach! met welk een oogmerk heb ik besloten u een' echtgenoot te geeven? was 't niet om my een' troost te verschaffen, dien gy my hardnekkig blyft weigeren? Wanneer gy moeder zult zyn, myn dochter, zult gy het genoeg ondervinden 't welk men smaakt wanneer men zyne kinderen in een' gevestigden staat beschouwt: een gryzaart, door zyn geslacht omringd, schynt een gedeelte van zyn bestaan den dood te ontrooven;... wilt gy my van dit vermaak verfteeken? ik heb al uwe tederheid noodig; ik heb slechts weinig dagen meer te leeven. en gy kunt die zo gelukkig maaken, dat myne laatste oogenblikken het genoeg van myn geheel léven zullen opweegen.

AMELIA.

Uw goedheid verscheurt my het hart... uw gramscchap zou my minder smartelyk vallen.

SUFFOLK.

Waarom? om zonder wroeging een neiging toe te geeven die gy moest bestryden... Myn dochter, open uwe oogen; vergeet Montrose; Cromwel heeft zyn' val gezworen.

AMELIA.

Ach! myn vader!... Cromwel....

SUFFOLK.

Zou alles opofferen om hem in zyne magt te hebben.

AMELIA, *ter zyde.*

Ó Hemel! de minste vertraaging maakt hem voor altoos ongelukkig.

SUF-

TOONEELSPEL. 41

SUFFOLK.

Geef de reden gehoor, myn dochter, ik bemín u meer dan ooit.

AMELIA.

Gy bemint my, myn vader?

SUFFOLK.

Of ik u bemín!.... grootheid en aanzien komt niet in aanmerking by het geringste gevoel deezer natuurlyke tederheid; myn dochter is alles voor my.

AMELIA.

Heb deernis met de vreeslyke kwellingen, die uwe ongelukkige Amelia besfryden....

SUFFOLK.

De natuur zal overwinnen; morgen hoop ik u be-
daarder te zullen vinden.

AMELIA.

Morgen.... morgen, myn vader!... ó Hemel!....

SUFFOLK.

Wat wil deeze smart, die nog vermeedert, aandui-
den? Myn dochter, ik bid u dat gy uw hart voor
my openlegt.

VYFDE TOONEEL.

SUFFOLK, AMELIA, STAPLEY.

STAPLEY, *achter op het tooneel.*

Mylord.... is 't my vergund u een oogeblik te
spreeken?

SUFFOLK.

Wat wilt gy nog zo laat, Stapley?

C 5.

STAP.

42 MONTROSE EN AMELIA,

STAPLEY.

U een' grooten dienst doen! verzel my.

SUFFOLK.

Myn waarde Amelia! ... ik verlaat u, bedenk dat uw lot van uwe onderwerping afhangt.

Hy vertrekt met Stapley.

ZESDE TOONEEL.

AMELIA, FANNY.

AMELIA.

Ach, Fanny! moet ik het hart myns vaders weder vinden in het tydfcip dat ik hem verlaat! ... Ik vlugten!

FANNY.

Zwicht, Mejuffer, zwicht voor deeze rechtaatige aandoeningen van berouw; het is nog tyd, gaan wy weder te rug, myne Amelia, wederfta de ftcm der natuur niet.

AMELIA.

Ach! ik weet het, alles veroordeelt my; ... maar Montrose! Zie daar dan de doodelyke gevolgen der binnenlandfche twiften, der partyzucht! Suffolk, getrouw zynde aan zynen Koning, zou de vriend van myn' minnaar zyn, en ik zou 't verdriet niet hebben myn' vader te verlaaten.

FANNY.

Gy ziet, Amelia, wat ik thans voor u doe: helaas! is dit dan het loon voor 't vertrouwen waarmede Mylord my wel heeft willen begunftigen! ik heb dan, om
met

TOONEELSPEL. 43

met u het vaderlyk huis te ontvlugten, u in myne armen ontfangen! waarom wilt gy u in 't verderf storten?

AMELIA.

Hoe meer het tydftip nadert, hoe beklemd myn hart is; maar Montrose is nooit in grooter gevaar geweest, en myne weigering levert hem aan Cromwel... ik moet een ontaarte dochter worden om een getrouwe minnares te zyn; ik zie al het verschriklyke van het ontwerp dat ik zal volvoeren, en heb geen krachten om het tegen te gaan.

ZEVENDE TOONEEL.

AMELIA, MONTROSE, FANNY.

MONTROSE.

Zyt gy 't, Amelia?

AMELIA.

ô Hemel! 't is Montrose!

MONTROSE.

Ja, 't is uw minnaar: kom, alles is gereed; verliezen wy geen enkel oogenblik.

FANNY.

Amelia!

AMELIA.

Bezef, ô wreedaart! wat ik voor de liefde doe.

MONTROSE.

Gy vertrekt met den naam van myne echtgenoot....
De tyd eischt spoed; kom, volg my.

AME.

44 MONTROSE EN AMELIA,

AMELIA.

Ik moet dan dit oord verlaaten.... Myn vader, ont-
fang ten minste het laatst vaarwel uwer dochter.

MONTROSE.

Verhaasten wy onze vlugt.... Maar wat gerucht!

FANNY.

ô Hemel! wy zyn verloren!

MONTROSE.

Alles is ontdekt.... maar ik zal myn bloed ten duur-
ste verkoopen....

AMELIA.

Wreedtaarts! ontziet zyn leeven.... ô Hemel! myn
vader....

ACHTSTE TOONEEL.

AMELIA, MONTROSE, FANNY, SUFFOLK,
bedienden.

SUFFOLK.

Onwaardige Amelia!... gy verraadde, gy verliet
my in 't zelfde tydftip waarin ik myne armen voor u
opende;... en gy, trouwlooze! gy, die enkel in En-
geland te rug keert om my te onteeren, gy zult uwe
strafwaardige vermetelheid met uw hoofd betaalen.
Verzekert u van hem.

MONTROSE.

Hou stand, Suffolk, leer dit hart 't welk gy ver-
fcheurt kennen; op deeze wyze verdedig ik my tegen
den vader van Amelia; (*Hy werpt zyn' degen voor de
voeten van Suffolk.*) wees gyzelf thans rechter tusfchen

ous

TOONEELSPEL. 45

ons beide: gy verbreekt uw woord aan Montrose gegeven, gy verraad uwen wettigen Koning, dit zyn uwe misdaden. Ik heb getracht de echtgenoot, die gy my gegeven hebt, aan uw geweld en dwang te onttrekken; zie daar de myne. Zo gy my schuldig acht, bied ik u myn hoofd aan, maar laat uwe gramfchap zich niet over Amelia uitftrekken.

SUFFOLK.

't Voegt u wel haar voor te fpreeken. Brengt hem uit myn gezicht, bewaart hem wel.

AMELIA.

Myn vader!...

SUFFOLK.

Durft gy dien naam nog ontheiligen? beef, trouwlooze....

MONTROSE.

Slaaf eens dwinglands.... hoe vergiste ik my!.... ik dacht dat gy gevoelig voor 't medelyden waart. Verraader van uwen wettigen Koning, fchender van de pligten der vriendschap, dit ontbrak u nog, dat gy de rechten der natuur met voeten trad. Wreedaart, ik zal myn lot ondergaan, ik gevoel daarvan al de yslykheid, maar myn hart is ten minfte zonder wroeging. Vaar wel.

Hy vertrekt.

NEGENDE TOONEEL.

AMELIA, FANNY, SUFFOLK, SURREY.

SURREY.

Ongelukkige! Ik kom te laat, het gruweltuk is volbragt.... ach! Montrose!

SUF

46 MONTROSE EN AMELIA,

SUFFOLK.

Hy schaakte myne dochter... Surrey, deel in myne gramfchap... die verraader wilde my 't geen my dierbaarst was ontvoeren; hy zal zyn' vader op 't fchavot volgen.

SURREY.

Suffolk, de woede verbystert u; zoud gy zulk eene onwaardige daad kunnen verrichten?

SUFFOLK.

Ik dien zo wel myn vaderland als myn wraak, wanneer ik Montrose aan Cromwel overlever.

STAPLEY.

Gy onteert uzelfen.

AMELIA.

Ik smeek u, knielende...

SUFFOLK.

Vrees myne gramfchap nog meer te ontfceeken.

AMELIA.

Zy is rechtmatig en ik onderwerp my aan dezelve; straf my, ik zal 'er my niet over beklaagen. Maar bezoedel uw eer niet... geef Montrose de vryheid weder.

SUFFOLK.

Hoe! zou ik hem dit kunnen vergeeven? neen, hy zal sterven.

SURREY.

Gy kent de wetten der eer, en zoud gy dezelve konnen overtreden? Montrose is in uwe magt, gy zyt meester van zyn leven, wees edelmoedig genoeg om hem de vryheid weder te geeven; volg myn voorbeeld!

ik

TOONEELSPEL. 47

ik aanbid uw dochter, de snoode, de eerlooze Stapley
dacht my dienst te doen door het ontwerp van Montrose
te verhinderen, maar ik zie niets dan het gevaar van
myn' vriend, ik overwin myne liefde; verdoof uw' haat;
red uw' vyand. Zulk een deugdzaame daad zal u in
uwe eigen oogen tot eer verftrekken.

SUFFOLK.

Surrey, dring my niet meer om het leven te spaaren
van den man dien ik 't meest verfoei.

SURREY.

Ik heb zyn' val veroorzaakt... een minnaar spreekt
u ten voordeele van zyn' medeminnaar: ik doe buiten
twyfel meer dan ik van u vorder; gy zult my daarna
dankweeten dat ik de eerste vervoering uwer drift belet
heb; ik ken u, Suffolk! zo gy Montrose overleverde,
weet ik dat uw wroeging over die daad geen' dag zou
achterblyven.

SUFFOLK.

Welaan: ik zal my laten overreeden... maar op
eene voorwaarde. Amelia, dit is 't eenigste middel
om myn' toorn te ontwapenen.

AMELIA.

Wat kan ik doen?

SUFFOLK.

Op 't oogenblik Surrey als uw' echtgenoot te er-
kennen, en morgen naar het outer te treden. De vry-
heid van Montrose is voor dien prys te verwerven.

AMELIA.

Hy zal leeven!... hy zal vry zyn!... ja, myn va-
der, ik zweer dat ik u gehoorzaamen zal.

SUF-

SUFFOLK.

Ik offer myne wraak aan u op, en ik wil uwe bede voldoen. Myn dochter, gy ziet wat ik doe: ik verfoei Montrose, hy is in myne magt, en ik geef hem de vryheid weder. Gy moet gevoelen wat my dit kost; maar ik geef u een voorbeeld dat gy niet kont weigeren te volgen. Ik vertrek om myn woord gestand te doen, en ik mag met reden op 't uwe vertrouwen.

Hy vertrekt.

AMELIA.

Ga, Fanny, om my bericht te brengen van 't vervullen zyner belofte.

TIENDE TOONEEL.

AMELIA, SURREY.

SURREY.

Gy zult my wel zo veel recht doen, Mejuffer, om te gelooven dat ik geen misbruik maaken zal van de belofte, die u door 't lyfsgevaar van Montrose ontrukkt is. Ik zal u tegen myzelven dienen. Ik neem op my, om verhinderingen te doen ontstaan, die onze verbindtenis zullen beletten; en veins gy van uwe zyde den wil uws vaders op te volgen; ik zal ten minste dan het geluk hebben u voor zyne verwytingen te behoeden.

AMELIA.

Ach! Surrey... gy geeft my het leven weder... Ja, zo ik gedwongen waare den band die my met Montrose vereenigt te verbreeken, zou ik geen oogenblik

TOONEELSPEL. 49

blik in, beraad hebben gestaan, om myn leven op te offeren.... Maar zou hy tyd hebben om te ontvlugten?.... Vergeef het my, myne angsten verdubbelen.

SURREY.

Ik gevoel met u de zelfde ongerustheid; Stapley is mogelyk niet voldaan geweest, om uw' vader alleen te onderrichten...

AMELIA.

Hemel! zo Cromwel hoort dat Montrose in deeze strecken is!... Van waar die drift, Fanny?

ELFDE TOONEEL.

SURREY, AMELIA, FANNY.

FANNY.

Mejuffer, herroep al uw' moed!... Mylord, spoed u tot redding van uw' vriend!

SURREY.

Zou Suffolk zyn woord verbreeken?

AMELIA.

Zou myn vader Montrose overleveren?

FANNY.

Neen, maar hy is niet meer in zyn magt.

AMELIA.

o Hemel!....

FANNY.

De lyfhuurlingen van Cromwel zyn in meenigte toegeschoten: zy hebben Montrose uit de armen van Suffolk gefcheurd, toen deeze hem in vryheid stelde.

AMELIA.

Ik sneek om uw' bystand, Mylord... uw vriend

D

eischt

50 MONTROSE EN AMELIA,

eischt uwe zorg... Ga by den Protector... ik zal de kniën myns vaders omhelzen: getroffen door myn wanhoop, zal hy misfchien zyne smeekingen by de pwen voegen, en gy zult vergiffenis voor Montrose erlangen... Haast u, Surrey; heb medelyden met de ongelukkige Amelia.

TWAALFDE TOONEEL.

SURREY, STAPLEY.

SURREY.

Die vervloekte Stapley is oorzaak van al onzen druk; maar ik zie hem, dunkt my, naderen... Werraarts gaat gy?

STAPLEY.

Zyt gy 't, myn vriend?... ik ging by Suffolk.

SURREY.

Buiten twyfel om u te beroemen wegens de daad die gy verricht hebt?

STAPLEY.

Ik heb de vriendschap gediend.

SURREY.

Gy ontteert haar.

STAPLEY.

Wanneer gy minder vooringenomen zult zyn...

SURREY.

Gy wilt een lafhartig bedryf nog ontfchuldigen; een regtfchapen man vergeeft zich eene zwakheid zelfs niet. Ach! wie is 'er van bevryd? De droefheid waarin ik was deed my een zwakheid ontrent

u begaan, en gy hebt die misbruikt om de dood van
myn' vriend te veroorzaaken.

STAPLEY.

Ik heb uw' val willen voorkomen, en myn vader-
land dienen.

SURREY.

Gy wilt uw ysfelyk gruweltuk nog bedekken met
den sluizer der vriendschap? snoodaart! gy zyt niet
geschikt om haar te kennen; ja, ik lees in uw hart;
gy wilde de vriendschap niet dienen, neen, de heersch-
zucht, en den haat. Gy hebt Montrose in 't verderf
gestort omdat hy uw vyand was; gy hebt gedacht dat
Cromwel den aanbrenger zou beloonen; maar weet
dat dwingelanden zelve zich van 't verraad bedie-
nen en de verraaders verfoeijen.

STAPLEY.

Surrey, staak die redenen, ontzie my...

SURREY.

Ik u ontzien, u, het werktuig des ongeluks van
Montrose, u, die my de wroeging doet gevoelen dat
ik hem heb verraaden, u, zonder wien ik, schoon onge-
lukkig, voor 't minst onschuldig had kunnen leeven?
Neen, ik merk u slechts aan als een monster, waar-
van de aarde moet gezuiverd worden.

STAPLEY.

Hoef dit gaat te verre; ik zou welhaast vergeeten
dat ik uw vriend geweest was...

SURREY.

Myn vriend! die naam is ontheiligd, wanneer hy
uit uw' mond komt.

STAPLEY.

Ik zou uw verbystering verschoond hebben, indien gy minder hardnekkig waart; maar gy hoont my wanneer ik u dien; ikzelf eisch van u daarvoor voldoening: volg my.

SURREY.

Kom, trouwlooze, de vriendschap hebt gy verraden; u ontbreekt thans niets meer om uwe misdaden te voltooijen, dan dat gy my het leven ontrukkt: maar indien de Hemel rechtvaardig is, hoop ik dat hy my het genoegen zal doen smaaken u tot een offer voor myn' ongelukkigen vriend te doen strekken... Gaan wy.

Einde van het tweede bedrijf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

MONTROSE, *alleen.*

't Is dan gedaan!.. my is geen hoop meer overig; de verschrikkelijke ontwaaking volgt den droom die my 't geluk beloofde. Amelia, u verlies ik voor eeuwig, in 't zelfde tydstip waarin ik uw hand dacht te ontfangen... Dit is de doodelyke slag die my het hoofd treft. Ik zal het zelfde lot myns vaders ondergaan, en hoop my even moedig te toonen; maar ik gevoel dat my de moed begeeft, wanneer ik my Amelia voorstel in wanhoop, zichzelf beschuldigende als de oorzaak van myn lot, en gereed om door den zelfden slag, die myn leven zal eindigen, te sterven... Hemel! geef my sterkte om dit verschrikkelyk tooneel van my te verwyderen!... Wat zie ik? zyt gy 't, Surrey!

TWEDE TOONEEL.

MONTROSE, SURREY.

MONTROSE.

Myn ongeluk doet uwe vriendschap niet verflaawen!... Hoe durst gy tot deeze verblyven, aan dwinglandy gewyd, doordringen?

SURREY.

Ik kom hier myne pligten vervullen... ik kom

54 MONTROSE EN AMELIA,

van het Paleis, waar ik Cromwel nog niet heb konnen spreken.

MONTROSE.

Ach! stel uit mededoogen uw leven niet in gevaar voor een' ongelukkigen... Helaas! was my een oogenblik langer vergund, dan zou ik met Amelia gevlugt zyn... Ach! myn vriend, men heeft my buiten twyfel verraaden.

SURREY.

Ja, gy zyt verraaden geworden.

MONTROSE.

Wie was die laaghartige?

SURREY.

Gy ziet hem hier. Ik ben het die u in deezen kerker heb gestort, die u aan den dood overlever, en die my deswegens moet straffen....

MONTROSE.

Gy? Surrey! neen, ik kan u niet gelooven.

SURREY.

De droefheid deed my uw geheim openbaaren; de vuige Stapley heeft zich daarvan bediend om uw aanbinger te zyn: de Hemel heeft my vergund hem te straffen: maar wat zal de straf zyn van myne onbescheidenheid?

MONTROSE.

Hoe! Surrey!.. toen ik myn hart voor u opende..

SURREY.

Toen deed gy het aan uw' medeminnaar... Weet dat ik met Amelia zou huwen in 't zelfde tydflip dat gy in Engeland wederkeerde; oordeel zelf welk een in-

indruk uwe te rug komst op my moest maaken? besef den schrikkelyken toestand waartoe my uw vertrouwen bragt; die ontroering, die verwarring, welke gy aan de vriendschap toeschreeft, was woede en wanhoop; twintig maal heb ikzelf op 't punt geweest om u te verraaften; ik heb de sterkste kracht myner deugd noodig gehad om myn jaloezy te wederstaan; zy heeft my onbescheiden doen zyn. Gy zyt in boeijens en dit is myn bedryf. Ach ik gevoel dat ik na deeze bekenenis, welke my door 't berouw word afgeperst, even afschuwelyk voor de vriendschap als voor myzelven zal zyn.

MONTROSE.

Gy, myn medeminnaar!... ô Hemel! en dat myn vriend!... ziedaar het toppunt myner rampen.

SURREY.

Ja, zonder my zoud'gy gelukkig zyn!...

MONTROSE.

Ik zou Amelia bezitten!...

SURREY.

Ik ben een monster en geen vergiffenis waardig.

MONTROSE.

Gy ontroofst my alles wat ik bemin;... gy ontrukkt my alles; ik moest u haaten... doch myn hart is niet geschikt voor deeze hartstocht... Ik vergeef u alles. In deeze laatste oogenblikken moet ik my niet aan den haat overgeeven... ik doe u recht... gy waart meer zwak dan schuldig.

SURREY.

Hoe! gy haat my niet?

MONTROSE.

Neen, ik kan my het genoeg niet onthouden een' vriend te hebben... ik heb dien noodig... Kom in myne armen, Surrey.

SURREY.

Herhaal dan dat gy 't my vergeeft... Gy kent de liefde, en hoe groot haare magt is; indien ik de schuldigste der mannen niet ben, voor 't minste ben ik de ongelukkigste.

MONTROSE.

Laaten wy niet meer spreken van uwe verongelykingen; ik wil alles vergeeten... Spreek my in deeze laatste oogenblikken van Amelia. Ach! ik vrees haare smart meer dan de dood die my verbeid.

SURREY.

Amelia, aan de vreesfelykste wanhoop overgeleverd, beschuldigt zichzelf als de oorzaak uws ongeluks; nu beneemt de hevigheid haarer smart haar het gebruik der zinnen; dan roept zy u, omhelst haars vaders kniën, en zwoert dat de zelfde slag, die u het leven zal ontrukken, haar mede naar 't graf zal slepen.

MONTROSE.

Ach! dit was al myne vrees! dierbaare Amelia! uwe smarten vermeederen de mynen... oordeel of ik u nog achting toedraag! aan uwe vriendschap vertrouw ik haar; u draag ik de zorg op om haar over myn verlies te troosten.

SURREY.

Ik brand van verlangen om myne verongelykingen

te

TOONEELSPEL. 57

te herstellen... Suffolk zelf is vermurwd; hy is niet meer die onverbidlyke vader die zyn dochter wilde dwingen, neen hy is nu een teder vader die haare traanen tracht af te droogen, die u thans alleen aanmerkt als een' vriend, dien hy in gelukkiger tyden tot zyn' schoonzoon had verkoren: in 't kort, alle harten zyn voor u.

MONTROSE.

Buiten dat des Dwinglands die my in zyne magt houd.

SURREY.

Ik hoop het te vermurwen, de vriendschap zal my dien overtuigenden nadruk geeven, die het hart kan treffen. Cromwel zal den vermogenden invloed der deugd niet kunnen wederstaan. Ik zal hem myne verongelykingen, de door my beleedigde en ongelukkige vriendschap affchetfen; myne wroegingen zullen hem treffen... en ik zal vergiffenis voor myn' vriend verwerven. Vaar wel, de oogenblikken zyn dierbaar; ik ruk my uit uwe armen om u van dienst te zyn, en ik keer te rug met uwe vryheid, of ik sterf met u.

Hy vertrekt.

DERDE TOONEEL.

MONTROSE, HENRY.

HENRY.

Ach! myn waarde meester! in welk een verblyf moct ik u wedervinden?

58 MONTROSE EN AMELIA,

MONTROSE.

Henry, myn getrouwe Henry, zyt gy het! ik dacht dat gy het slagtoffer waart van uwe gehechtheid aan myn' vader.

HENRY.

Ik heb myn leven aan myn' laagen stand te danken; myn bloed is te gering om den Protector te ontrusten. Nadat ik de laatste pligten aan uwen ongelukkigen vader volbragt had, heeft men my vrygelaaten.

MONTROSE.

En hoe hebt gy in deeze gevangenis kunnen komen?

HENRY.

De tyding van uw gevangenneeming heeft zich reeds door Londen verspreid, en nog meer het gerucht van 't lot dat u, myn waarde meester, beschoren is; ik kon terstond geen geloof slaan aan dit bericht, denkende dat gy in Frankryk waart; 't moest my bevestigd worden; toen aarzelde ik niet, ik neem al 't geld dat ik bezit by my, met oogmerk om het aan den spier te schenken voor de vergunning van u een oogenblik te zien; ik vlieg naaf den Tour; maar 't zy Cromwel zich niet verbeeld dat men vrienden in 't ongeluk kan hebben, 't zy hy verzuimd heeft strenger bevelen te geeven, ik heb den minsten tegenstand niet ondervonden, men heeft my binnen geleid: en ik geniet het vermaak van myn' jongen meester al den bystand, dien hy zou kunnen noodig hebben, aan te bieden.

MONTROSE.

Ach! myn vriend! ik neem dien aan... gy zult aan my

TOONEELSPEL. 59

my de zelfde pligten volbrengen die gy aan myn' vader volbragt hebt...: gy hebt hem in zyne laatste oogeblikken niet verlaaten; spreek met my van zyne standvastigheid, van zyn' onverwrikbaaren moed!

HENRY.

Zo jong het leven te verliezen! Ach! Mylord! hoe zyn de tyden veranderd! voor weinig jaaren waart gy omringd door waardigheden, rykdom, en grootheid, thans zyt gy in boeiens.... dit is alles wat u overblyft.

MONTROSE.

Zy vernederen my niet; ik sterf in 't voorstaan van de zaak der billykheid. Vroeg of laat zal men myne aankleefing aan Karel eerbiedigen, en ik zal een uitsteekend voorbeeld hebben nagelaten van de trouw welke een onderdaan aan zynen Vorst verschuldigd is.

HENRY.

In deeze zelfde gevangenis heb ik Mylord uw' vader gediend. Hy verwachtte niet dat gy hier zyn plaats zoud vervullen... zyn eenigste troost was stervende te zeggen: Myn zoon is ten minste de wreedheid van Cromwel ontsnapt.

MONTROSE.

Ja, myne vlugt bragt my in zekerheid; maar de liefde heeft my weder in Engeland doen komen.... Gy hebt myne neiging voor de dochter van Suffolk zien geboren worden; gy weet dat ik haar aanbad; ach! deeze liefde is door myn afzyn nog meer aangekweekt; ik heb alles om die liefde, om Amelia weder te zien, getrouweerd. Amelia! Hoe groot moet thans haare droefheid

60 MONTROSE EN AMELIA,

heid zyn!.... Henry, myn waarde Henry, wanneer ik niet meer zyn zal, zult gy haar zeggen dat zelfs myn laatste zucht voor haar was;.... en dat ik haar uit naam der liefde bezweer, om den verschrikkelyken slag, die ons vanéén scheid, te overleeven.

HENRY.

Mag ik dan in 't geheel geen hoop voeden?....
De edelmoedige Surrey....

MONTROSE.

Loopt in zyn verderf zonder my te kunnen redden; myn vader heeft Cromwel te wel doen beseffen, wat hy van 't geslacht van Montrose had te vreezen! Hy die zyn' dwingland heeft doen beeven ontwykt deszelfs straf niet.

VIERDE TOONEEL.

MONTROSE, HENRY, SUFFOLK.

SUFFOLK.

Ik was uw vyand, Montrose, maar uwe rampen hebben al myn gevoel van haat doen verdwynen; gy ziet my bedroefd over den slag die u dreigt, en ik zal alles aanwenden om dien af te keeren.

MONTROSE.

o Hemel! gy hebt my dan niet gantschelyk verlaaten, daar gy my het hart des vaders van Amelia weder schenkt!... Hoe, Mylord! gy haat my dan niet?

SUFFOLK.

Neen, Montrose, hy, die u in de eerste vervoering zyn'er gramschap aan Cromwel wilde verklaagen, zal
zich

zich thans aan zyne voeten werpen, om hem uwe vergiffenis af te smeeken.

MONTROSE.

Ach! Mylord, ik befel al de verongelykingen die ik u heb aangedaan; maar ik aanbid Amelia. Wat mensch is 'er, dien de liefde niet verblind! Gy zyt wel gewroken; ik zal myne vermetelheid met myn hoofd moeten betaalen.... Gy ziet mynen toestand: hy is deerniswaardig!....

SUFFOLK.

Ik dacht hier Surrey te vinden.

MONTROSE.

Hy heeft my zo even verlaaten om Cromwel te verbidden.

SUFFOLK.

Ik zal my by hem voegen, en hoop u eene gelukkige tyding te brengen.

MONTROSE.

Kont gy dit hoopen? gy, die Cromwel kent! gy weet of hy vergeeven kan. Kan hy, die zyn' Koning op 't schavot deed voeren, eenig menschlyk gevoel bezitten?

SUFFOLK.

Ik weet dat uw doodvonnis reeds voor lang tegen u is uitgesproken; maar de diensten, welken ik den Proteſtor heb bewezen, doen my hoopen, dat hy niet onverbidlyk zal zyn.

MONTROSE.

Myn hart is vol van de erkentenis aan u verſchuldigd. Maar laaten wy niet meer van my ſpreken;
myn

myn lot is vervuld. Een veel dierbaarder voorwerp, Amelia, moet geheel uwe tederheid bezig houden. Ach! kost gy haar het treurig uiteinde, dat my wacht, verbergen!

SUFFOLK.

Ongelukkige jongeling! gy verscheurt my het hart! Amelia deelt maar al te veel in uw lot! haar ysfelyke wanhoop doet my alle oogenblikken voor haar leven vreezen; wanneer ik u het leven red, spaar ik tevens dat van myne dochter; oordeel of ik belang heb in vergiffenis voor u te verzoeken; befef hoe vuurig ik die zal affmeeken?.... Montrose, fchep moed,.... befcouw myn hart, het is zeer veranderd; laat het uwe zich aan de hoop overgeeven.... Ik dacht dat gy my met vermaak zoud zien, eer ik naar Cromwel ging.... 't Is de vader van Amelia, die u smeekt, zyne wenschen niet te veydelen, en die alles zal aawenden om u te behouden.

Hy vertrekt.

VYFDE TOONEEL.

MONTROSE, HENRY.

HENRY.

Myloid, waarom twyfelt gy aan een' gunstigen uitflag, daar alles u dien fchynt te belooven?

MONTROSE.

Terwyl wy alleen zyn, waarde Henry, wil ik u het weinige, waarover ik beschikken kan, nalaten; neem des-

TOONEELSPEL. 63

deeze briefetas, dit is het alles wat aan een' ongelukkig
gen balling is overgebleven.... neem....

HENRY.

Ach! myn waarde meester! Ik ben in deze gevangenis
gekomen om vertroosting aan te bieden, en niet om 'er rykdom te zoeken.

MONTROSE.

Daar ligt niet aan gelegen, ik wil...

HENRY.

Zo ik u verlies, heb ik niets noodig; zo ik 't
geluk heb u vry te zien, kan my dan ooit iets ontbreken
by zulk een' goeden meester?

MONTROSE.

De droefheid verblind u.

HENRY.

Neen, de vriendschap geleid my... Ô Mylord, vergeef,
... ik vergat den afstand...

MONTROSE.

Ach! in het tydftip waarin ik ben zyn alle rangen
weder gelyk... Wat baaten tytels aan den rand des
grafs?... Noem my uw' vriend.

ZESDE TOONEEL.

MONTROSE, SURREY, HENRY.

SURREY.

Henry, laat ons een oogenblik alleen; Montrose...
gy had het wel voorzien; Cromwel heeft myne
smeekingen niet verhoord, zy hebben slechts het
tydftip van uw dood vervroegd.

MONT-

MONTROSE.

't Is genoeg, Surrey: mannen als wy moeten weeten te sterven.

SURREY.

Myne traanen, 't gekerm der vriendschap, alles was vruchteloos; zyn yzren hart heeft niet kunnen bewogen worden. Ik vervloek thans den Dwingland dien ik heb kunnen dienen. Hy heeft de wreedheid gehad in myn byzyn bevel tot uw doodstraf te geeven... Ach! myn vriend, ik ben 't, die u in het verderf stort.

MONTROSE.

Gy weet dat ik alles vergeeten heb.

SURREY.

Men heeft de wacht voor uw gevangenis versterkt, ik heb geen toegang tot u kunnen verkrygen dan ter gunste van myn' rang, en door te zeggen dat ik gelast was met een byzonder bevel van den Dwingland.

MONTROSE.

Gy komt dan om my vaar wel te zeggen?

SURREY.

Neen; ik kom u redden.

MONTROSE.

My redden! en op wat wyze?

SURREY.

Neem deezen mantel, deezen hoed, door my tot dit oogmerk medegebragt; een goudbeurs heeft den spier ons gunstig gemaakt; ik heb een kleed even als 't uwe aangedaan; ga uit, hy zal denken dat ik het ben, en ik zal uw plaats bekleeden.

MONT-

TOONEELSPEL. 65

MONTROSE.

o Hemel! welk een voorstel doet gy my?

SURREY.

't Geen ik behoor te doen.

MONTROSE.

Hoe zou ik leeven door uw leven in gevaar te stellen?

SURREY.

Ongelukkige, gy hebt slechts een oogenblik tyds!

MONTROSE.

De eer is my dierbaarder dan het leven; stel my middelen voor die ik kan aanneemen.

SURREY.

En wat vernederends heeft dit middel voor u?

MONTROSE.

Het stelt u bloot voor de woede van Cromwel, en gy wilt dat ik my van hetzelfde bedien? neen, myn vriend, wees verzekerd, dat de Dwingland, woedende over myne ontkóming, zich óp u zou wreken.

SURREY.

En zo hy dit deed? .. Ik, ongelukkig door de liefde, en verraader der vriendschap, moet myne misdaad boeten.

MONTROSE.

Ik zeg 't u weder, hoe edelmoediger gy u betoont, hoe minder ik uw' bystand moet aanneemen.

SURREY.

De tyd eischt spoed, en ik moet u overreeden van de noodzaakelykheid uwer vlugt. Indien gy blyft, is uw dood zeker, men ziet reeds de toebereidzelen.

E

niets

niets kan u redden: wanneer gy u bedient van de middelen welken ik u aanbied, is het byna zeker dat gy in vryheid zyt. Ik voorzie zo wel als gy dat Cromwel woedende zal zyn; maar hy zal zyn wreedheid zo verre niet uitsprekken om myn bloed te vergieten; ik kan dit niet gelooven, ik ben van 't volk bemind, en Cromwel kent zyne belangens te wel; ik weet dat ik zyn gunst, genegenheid, en schatten zal verliezen; maar al het goed van deeze waereld kan niet opwegen tegen het vermaak van zyn' vriend te behouden. Ik zal minder laister vertoonen; maar myn hart zal gerust zyn... Montrose, ik smeek u in den naam onzer vriendschap, schik u naar myn verzoek; laat my het vermaak genieten myne verongelykingen te herstellen, ik heb dit noodig om gelukkig te zyn. Gy moogt niet aarzelen, uw val is zeker, de myne is nog onzeker. Ik zie uwe traanen vloeijen; ik heb dan eindelyk uw hart getroffen?... ga, vlugt, en denk dat het beste oogenblik van myn leven dat is, waarin ik u de vryheid wedergeef.

MONTROSE.

Ja, Surrey, gy maakt my bewogen... laat ik myne traanen in uwen boezem uitsorten.

SURREY.

Verlies geen tyd, ontwyk dit verblyf.

MONTROSE.

Ik gevoel al de waardy van 't geen gy voor my wilt doen; maar geloof niet dat ik laaghartig genoeg zal zyn om daarin te stemmen.

SUR-

TOONEELSPEL 67

SURREY.

Welnu, dewyl niets uw halstarrigheid verwinnen kan, en gy een harsfenschimmige glorie verkiest boven het vermaak om van my uw vryheid weder te erlangen, volg ik u naar de strafplaats waarheen men u terstond zal geleiden, en daar zult gy my, myzelven zien straffen omdat ik de oorzaak van uw ongeluk ben.

MONTROSE.

ô Hemel! in den naam der vriendschap...

SURREY.

Kent gy haar, wreedaart?... moet ik weder de eerste zyn om u van Amelia te spreken? u blyft een middel over om haar te zien en gy weigert het!...

MONTROSE.

Amelia! onbarmhartige Surrey! welk een naam hebt gy genoemd?

SURREY.

Neen, gy offert, zonder wroeging, uw' vriend, uw minnaares op, en gy verkiest de dood boven het genoegen om hen gelukkig te maaken.

MONTROSE.

Ach! hoe wel kent gy myn zwakheid! gy weet het vermogen van dien geheiligden naam! Nudan, de liefde overwint, en ik vlieg aan de voeten van myne Amelia; aan u zal ik dit geluk weder verschuldigd zyn, maar geloof niet dat ik daar een oogenblik myn' plicht zal vergeeten.

SURREY.

Zo gy my bemint, verwyder u spoedig van Engeland.

68 MONTROSE EN AMELIA,

land, verhaast uw vlugt, en ontfang het laatst vaarwel van uwen vriend.

MONTROSE.

Ach! myn waarde Surrey! moet gy altyd u grootmoediger betoonen dan ik? ik vertrek beevende; in welk een verblyf laat ik u! maar gy zult Montrose welhaast kennen, en zien of hy uwer waardig is.

ZEVENDE TOONEEL.

SURREY, *alleen.*

Hemel! heb deernis met den ongelukkigen Montrose! doe hem het oog des Dwinglands ontsnappen!... gy leest in myn hart, gy ziet hoe bereidvaardig ik ben om voor hem te sterven; gedoog niet dat deeze opoffering der vriendschap vruchteloos geschiede.

ACHTSTE TOONEEL.

SURREY, HENRY.

HENRY.

Mylord, alles is verloren! blyf standvastig: men komt u haalen!... Maar wat zie ik? waar is myn meester gebleven?

SURREY.

Ik hoop, myn waarde Henry, dat hy in veiligheid is!...

HENRY.

Hoe! Mylord, zoud gy uw' vriend gered hebben? Ach! ik val u te voet!

SURREY.

Sta op, Henry... men komt, bewaar het geheim.

N E.

TOONEELSPEL. 69
NEGENDE TOONEEL.

SURREY, HENRY, *wachten.*

EEN WACHT.

Mylord, gy moet ons volgen.

*Surrey zet den hoed van Montrose op 't hoofd
en vertrekt, voor zich nederziende.*

HENRY.

Myne verbaasdheid laat my naauwlyks de kracht om
hem te verzellen.

Einde van het derde bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

SUFFOLK, *alleen.*

Ach! kon ik het onthaal van Cromwel voor myzelve verbergen; welk een gezicht heeft hy op my geslagen, toen ik hem van Montrose sprak! Ik ben dan in zyne oogen slechts een verachtelyk werktuig, waarvan hy zich heeft bediend om tot het toppunt van grootheid te flygen. Doe uw' pligt, (zeide hy met een streng gelaat,) en kom geen vergiffenis vraagen voor hen die hunnen pligt overtreden. Ik kan hem nu niet meer van nut zyn, hy is ondankbaar; zie daarden aart der menschen!

TWEDE TOONEEL.

FANNY, SUFFOLK.

SUFFOLK.

Wat zoekt gy, Fanny?... wat doet myne dochter?... welk een ontsteltenis? wat komt gy my aankondigen?

FANNY.

Ach, Mylord! Amelia is, na de hevigste ontroering, eensklaps in een diepe verdooving gestort, die my voor haar leven deed vreezen... Maar, nadat zy weder by zichzelf gekomen was, zeide zy, dat zy zich tot rust wilde begeeven, verzoekende
my

TOONEELSPEL. 71

my haar alleen te laten.... Ik ben van haar afgegaan, doch naauwlyks had ik haar verlaaten, of zy is uitgegaan, verbiedende haar te volgen.

SUFFOLK.

Hemel! wat zal van haar geworden zyn?....

FANNY.

De wanhoop waarin zy was vermeerderd myne ongerustheid.

SUFFOLK.

Zy zal de toebereidzels tot de straf van Montrose gewaar worden.... Welk een schouwſpel voor haar!... Wat heb ik niet aangewend om haar dit gezicht te ontrekken!

FANNY.

Ik ben ſchuldig; ik moest haar niet hebben verlaaten.... Maar my dankt ik hoor.... ó Mylord! het is Amelia.

DERDE TOONEEL.

SUFFOLK, AMELIA, FANNY.

AMELIA.

Ach! myn vader! myn vader, ik heb dan alles verloren?

SUFFOLK.

De Protector kan nog vermurwd worden.

AMELIA.

Ik heb zelfs het genoeg niet, om dit te hoopen.

E 4

Ik

72 MONTROSE EN AMELIA,

Ik heb hem gezien, dien afschuwelyken tyger, ... Ik weet alles. Montrose gaat ter dood....

SUFFOLK.

Hoe, myn dochter?....

AMELIA.

Ja, ik heb my voor de voeten van den Protector nedergeworpen; vergeef het my, ik heb de welvoeglykheid veracht, eene tot wanhoop vervoerde liefde heeft my geleid, en ik heb alles onderstaan. Ik durfde gelooven dat Cromwel edelmoedig genoeg zou zyn om op myn sneeken vergiffenis aan Montrose te schenken; maar hy is meêdoogenloos.... Ik heb het vermaak, 't welk hem de val myns minnaars verschaft, in zyn ooggen kunnen leezen; hy zag my byna stervende aan zyne voeten, en scheen zich in mynê smart te verheugen.... Ach! myn vader! dit is dan de man, dien gy liever diende, dan onzen wettigen Vorst!

SUFFOLK.

De doodelyke slag is nog niet toegebracht.

AMELIA.

't Zal ras geschieden, en ik ben de oorzaak van zyn dood.

SUFFOLK.

Amelia, lieve Amelia!.... Alle hoop is nog niet verloren....

AMELIA.

Hoop, die heb ik niet meer....

FANNY.

Weiger onze hulp niet, Mejuffer! leef voor uw

va.

vader, ik durf niet zeggen voor my; zie in welk een toestand uwe smart ons brengt.

AMELIA.

Verlaat my, ik heb alles verloren!

SUFFOLK.

Wreede dochter! blyft u geen vader over?

AMELIA.

Verzoek my alles wat gy wilt (dus sprak hy, tot my,) en de wreedaart weet wel dat hy my vermoord, wanneer hy my de gunst weigert die ik hem affmeek.

SUFFOLK.

Amelia!

AMELIA.

Zonder den nieuwen ramp die ons overfelpt, zou Montrose u hebben bewogen; hy zou uw zoon zyn: gy zoud twee kinderen gehad hebben om u te beminnen.... Wreed onderscheid!.... zyn bloed zal froomen.... Ach! Hemel, welk een verschrikkelyk denkbeeld!....

SUFFOLK.

Ik hoop nog op de edelmoedigheid van Cromwel. Zo Montrose het lot dat hem dreigt ontkomt, zweer ik dat hy uw echtgenoot zal zyn.... Maar, zo niets in 't einde den Protector kan vermurwen, moet uw hart, zo verfeurd als het is, nog voor my zorgen; houd u kloekmoedig om het onheil te verduuren.... Uw minnaar zou u over myn verlies hebben getroost; en zal dan een weenende vader van u niet kunnen verkrygen, dat gy voor hem leeft?

AMELIA.

Myn vader, bemint gy my?

SUFFOLK.

Myn bestaan is aan 't uwe verknocht, en kont gy nog vraagen of ik u bemin?

AMELIA.

Welnu, myn vader, geef my daarvan dan het zekerste bewys! Ik kan omtrent het lot van Montrose my niet misleiden; hy zal vergaan: laat ik hem zien eer hy sterft. Geleid myn beevende schreeden naar zyne gevangenis.... Myn vader! laat ik dit laatste oogenblik van geluk nog aan u verschuldigd zyn; tot deezen prys alleen kan ik leeven.

SUFFOLK.

Wat vordert gy, ongelukkige? gy wilt dan uwe smarten en die van Montrose nog vermeerderen?... Ik bezweer u, myn dochter, verander uw besluit en vertoef.

AMELIA.

Vertoeven! myn vader, zou ik wachten tot Montrose gefneuveld is! hoe! zou ik zyn' laatste zucht niet inademen! ach! vertraagen wy geen oogenblik....

SUFFOLK.

Men moet dan alles willen wat gy wilt! Welaan; ik beloof u dat ik u naar den Tour zal geleiden.... Maar gedoog dat ik een laatste pooging by den Protector aanwend; ik kan niet gelooven dat hy in zyn ongevoeligheid zal volharden. Zo Montrose zonder hoop is verwezen, zullen wy gezamentlyk gaan om hem het laatst

vaar-

TOONEELSPEL. 75

vaarwel te zeggen; gy ziet, myne dochter, wat ik voor u doe: bezef hieruit hoe zeer ik u bemin, en hoe zorgvuldig gy u moet spaaren voor een' vader, die zonder u niet kan leeven.

Hy vertrekt.

VIERDE TOONEEL.

AMELIA, FANNY.

AMELIA.

Fanny, wy zyn alleen. Laaten wy ons van dit oogenblik bedienen, en naar den Tour vliegen.

FANNY.

Hoe! Mejuffer, zult gy de wederkomst van uw' vader niet afwachten?

AMELIA.

Myn vader vreest de overmaat van myne smart, en zoekt door zich van my te verwyderen zyne belofte te ontwyken, bedienen wy ons van zyn afzyn: kom.

FANNY.

Gy wilt dat ik u de dood zal veroorzaaken?

AMELIA.

Neen, ik wil Montrose zien; ik kan het denkbeeld niet verdraagen dat ik van hem verwyderd ben.... Ik zie niets dan myn' minnaar. Ik wensch dat de overmaat myner rampen my, nadat ik hem gezien zal hebben, op eenmaal dit leven beneeme, 't welk, zonder hem, voor my affchuwelyk is.

FANNY.

76 MONTROSE EN AMELIA,

FANNY.

Ik ben gewillig myn leven voor u te geeven, maar ik wil het uwe in geen gevaar stellen.

AMELIA.

Welnu! dan zal ik - alleen moeds genoeg hebben om in zyn' kerker te dringen... maar ik hoor gerucht. Ach! komt men my zeggen, dat Montrose niet meer leeft?

VYFDE TOONEEL.

MONTROSE, AMELIA, FANNY.

MONTROSE.

Neen, hy geniet nogmaals het geluk u te aanschouwen.

AMELIA.

Hemel! ik bezwyk door de overmaat myner vreugd!

MONTROSE.

Ja, 't is uw minnaar die aan uwe voeten komt sterfen; open uwe oogen, geliefde Amelia; 't is Montrose: hy is de dood ontsnapt, en kan u nog aan zyn hart drukken.

AMELIA.

Zyt gy 't, Montrose? Wie geeft u weder aan de ongelukkige Amelia!

MONTROSE.

De vriendschap. Surrey, heeft my een middel verschaft om te vlugten... Sedert een uur doorloop ik beevende de straaten van Londen, ieder oogenblik vreezende herkend te zullen worden... Ik zag het schavot dat de Dwingland voor my heeft doen oprich-

TOONEELSPEL. 77

richten.... Eindelyk heeft de Hemel my, na duizende gevaaren, vergund in dit verblyf te komen; ik zie u weder, en gevoel my bemoedigd de dood te trotseeren.

AMELIA.

Verwyder dit verschrikkelyke denkbeeld, dierbaare echtgenoot. Denk dat ik voor u alleen leef; ik fluit u in myne armen.... Uw ongeluk verſchoon' de buitenspoorigheid myner liefde.

MONTROSE.

Amelia!...

AMELIA.

Ben ik dan by u!

MONTROSE.

Ik dacht geen geluk meer te zullen genieten!

AMELIA.

Ik smeekte alleen om de dood.

MONTROSE.

De dood was my verschrikkelyk, zonder u gezien te hebben.

AMELIA.

Acht waarom word ons geluk vergiftigd door uw gevaar?... Zo lang gy u in Londen'ophoud, kan ieder oogenblik u naar 't schavot, welk gy ontkomen zyt, te rug voeren... Ontvlugt deeze met bloed bevelkte kust, 't is Amelia die u dit smeekt; verwyder u!

MONTROSE.

Ik kan niet...

AMELIA.

De liefde gebied het u.

MONTROSE.

Maar de eer verbied het my.

AME.

78 MONTROSE EN AMELIA;

AMELIA.

Wat wilt gy zeggen?

MONTROSE.

Beminlyke echtgenoote, uw verzoeken zyn bevelen, gy weet het, maar in dit tydſtip kan ik u niet gehoorzaamen.

AMELIA.

Wat wilt gy doen?

MONTROSE.

Myn' pligt.

AMELIA.

Wreedart! is uw pligt iets anders dan myne gerustheid te verzekeren?

MONTROSE.

Ik zou u die ten koste van myn leven verſchaffen. Gy weet hoe dierbaar gy voor my zyt!... Maar verder geen opoffering die my onmogelyk is.

AMELIA.

Onmogelyk! is 'er zulk eene voor de liefde?

MONTROSE.

Ja, dan, wanneer 't geen zy gebied ons onſer aandoet!

AMELIA.

Ach! verklaar u nader.

MONTROSE.

Welnu!... weet dan tot welk een' prys ik myn' vryheid geniet. Myn doodſtraf was gereed; Surrey vliegt naar den Tour, vertoont my een middel om te ontvlugten, noodzaakt my dit aan te neemen, en heeft de edelmoedigheid zich in myne plaats te ſtellen.

AME-

AMELIA.

o Hemel!

MONTROSE.

Zyn verheven ziel is tot zulk een pooging be-
kwaam geweest... Maar hy is blootgesteld aan 't
zelfde lot dat my te wachten stond; acht gy my zo
laaghartig dat ik in zulk een tydftip zou vlugten?...
Ik ken uwe liefde, maar teffens ook uw hart. Zoud
gy zwak genoeg zyn om my dit aan te raaden?

AMELIA.

Ik was van de dood verreezen, doch ik stort
weder in 't graf...

ZESDE TOONEEL.

SUFFOLK, MONTROSE, AMELIA, FANNY.

SUFFOLK.

Myn Dochter!... Hoe, Montrose! gy hier!
Waarom bediende gy u niet van uwe vryheid om En-
geland te verlaaten?

MONTROSE.

Ik bid u, Suffolk, onderricht my wegens het lot
van Surrey!...

SUFFOLK.

Ach! ondervraag my niet.

MONTROSE.

Ik smeek u uit naam der vriendschap, spreek. Ver-
waardig u my te melden... Uw stilzwygen doet my
het gevaar van myn' vriend blyken; ik vlieg om hem
te verlossen.

SUFFOLK.

Ach! Montrose!

MONT-

80 MONTROSE EN AMELIA,

MONTROSE.

Suffolk, breek dit doodlyk stilzwygen af, of ik ga op 't oogenblik myn boeijens herneemen.

SUFFOLK.

Ongelukkige!... Wat vordert gy?

AMELIA.

Myn vader... Hoe! Cromwel...

SUFFOLK.

Is een onverbidlyke Dwingland: hy heeft geweigerd my te zien.

MONTROSE.

Zou hy Surrey hebben verwezen?

SUFFOLK.

Myn oogmerk was om nog eens vergiffenis voor u te smeeken; ik zie een groote menigte volks zig naar 't Paleis spoeden; ik vraag hiervan de reden, verneem uwe vlugt en het heldhaftig bedryf van Surrey... Men had hem, waanende dat gy 't waart, op 't schavot gebragt; maar, op 't oogenblik der straoefening herkend zynde, wierd die opgeschort. Elk was onkundig van de oorzaak deezer verwisfeling, wanneer Surrey eensklaps dit stilzwygen afbrak: „Myne medeburgers, roept hy uit, ik ben een monster, ik heb myn' vriend ver-
„ raaden; door myne onvoorzigtigheid is Montrose
„ overgeleverd; ik heb het geluk gehad om myn' mis-
„ slag te herftellen, door hem te bevryden, en ik kom
„ hier voor hem sterven; men brenge my den slag toe,
„ die voor hem gefchikt was: zie hier myn hoofd".
Het volk juigchte hem toe, schreeuwende dat men hem in vryheid zou ftellen. Ondertusfchen geleidden de
Lyf-

TOONEELSPEL. 31

Lyfwachten van Cromwel hem naar het Paleis; hy stapte als in triomf midden door het volk 't welk hem zegende; hun verdubbeld geroep drong aan op de vergiffenis van deeze twee vrienden; (zo waar is het dat een edelmoedige daad alle harten inneemt!) Cromwel alleen is onverbidlyk; Surrey, dien hy be- minde, word zyn vyand, nu hy hem zyn offer ont- rooft; hy geeft zich over aan de woede; en, alle men- schelyk gevoel met voeten tredende, veroordeelt hy hem om voor u te sterven, zo gy binnen twee uren niet weder verschynt.

MONTROSE.

Binnen twee uren! ô Hemel! hy zou dit oogenblik kunnen verhaasten. Vaar wel, waarde Amelia! ik vlieg waar de eer my te rug roept.

AMELIA.

Montrose, dierbaare echtgenoot!

MONTROSE.

Zie Surrey voor my op een schavot gesleept; be- schouw hem, stervende voor zyn' vriend; en ik zou de laaghartigheid hebben my niet te spoeden, waar de eer my roept! Vaar wel, dierbaare Amelia. Ik aanbid u meer dan ooit, maar de vriendschap overwint... Myn vader, myn vader, behoed haar voor de wan- hoop, en denk aan den ongelukkigen Montrose. Vaar wel, vaar eeuwig wel!

F

LAAT.

82 MONTROSE EN AMELIA,
L A A T S T E T O O N E E L.

SURREY, MONTROSE, SUFFOLK,
AMELIA, HENRY, FANNY.

SURREY.

Neeu, de vriendschap ſchenkt u weder aan de liefde.

AMELIA.

Hoe! Surrey!... ik ben u myn' echtgenoot verſchuldigd?...

MONTROSE.

Dierbaare vriend! ik mag u dan nog omhelzen!...

HENRY.

Myn waarde meester, ik zie u weder!

SUFFOLK.

Cromwel is dan in 't einde edelmoedig geweest?

SURREY.

Ik ben myn vryheid enkel aan de liefde van 't volk verpligt, ſidderende heeft de Protector myne vergiffenis uitgesproken; hy heeft de burgery tot een' opſtand gereed gezien, 't is zyn ſtaatzucht, niet zyn te derbartigheid, die my vryſprekt.

AMELIA.

Gy red ons aller leven.

SURREY.

Ik heb Cromwel gezegd dat gy een vaartuig tot uwe vlugt gereed had; hy waant dat gy zyne woede reeds zyt ontſnapt; hy heeft my daarvoor willen ſtraffen; maar de dood had niets verſchrikkelyks voor my, wanneer ik overwoog dat zy alle de verongelykingen herſtelde, welke ik myn' vriend had aangedaan.

MONT-

MONTROSE.

Ach! Surrey! gy hebt te veel voor ons bestaan!

SURREY.

Ik zal nog meer doen.... Ik vertrek op 't oogenblik met u. Laaten wy ons de geestvervoering des volks ten nutte maaken dat my tot aan de haven wil verzellen en voor myne zekerheid waakt.

MONTROSE.

Hoe! gy wilt alles voor my verlaaten?

SURREY.

Ik offer aan u niets op. Wanneer men zyn' Dwingland heeft doen beeven, moet men zelf wel fidderen. Toen ik my van Cromwel verwyderde, sloeg hy woedende blikken op my. Surrey, Suffolk, riep hy uit, ondankbren, gy waardeert een' banneling boven my.... Wel, ontwykt my voor altoos.... De vriendschap geleid my weder tot myn' Koning, volg myn voorbeeld. Ach! moest eene zo schriklyke gebeurtenis ons onzen pligt doen kennen?

SUFFOLK.

Ach! myn hart was u reeds voorgelopen: ik ga aan de voeten van Karel myne wroeging betuigen, en myn leven aan zyn' dienst wyden.

AMELIA.

Myn vader!.... Montrose!....

SUFFOLK.

Ik versta u....

SURREY.

Suffolk, ik geef u uw woord weder, vereenig hen, ikzelf verzoek het u. Ik zal moeds genoeg hebben.

34 MONTROSE EN AMELIA.

om getuige te zyn van hun geluk... Schoone Amelia, ik gevoel de waardy van 't geen ik verlies, maar ik dacht dat een man, die naar uw hand had durven dingen, voor 't minst moest toonen dat hy die kon verdienen.

SUFFOLK.

Myn kinderen, myn vrienden, laten wy door een te groot vertrouwen ons niet aan nieuwe rampen blootstellen; het geringe goed, dat een Dwingland kan doen, is altoos van berouw gevolgd.

MONTROSE.

Amelia!... myn vader!... myn vriend!... welk een lot is gelyk aan 't myne? Gelukkig door de vriendschap, begunstigd door de liefde, geniet ik daarenboven nog het vermaak tot myn' Koning te rug te brengen twee edelmoedige onderzaaten, die waardig zyn hem te dienen.

E I N D E.

